

الف) مسابقات قرآن، عترت و نماز دانش آموزی
شرایط و ضوابط شرکت در مسابقات قرآن، عترت و نماز دانش آموزی

الف- رشته‌ها:

- قرآن: قرائت (تحقیق و ترتیل) - حفظ (عمومی و ویژه) - مفاهیم (تفسیر)؛
 - عترت: نهج البلاغه - صحیفه سجادیه - مداحی؛
 - نماز: اذان - احکام - انشای نماز؛
- تبصره: رشته اذان و مداحی ویژه پسران است.

ب - مراحل برگزاری:

- مرحله اول: آموزشگاه؛
- مرحله دوم: مناطق، شهرستان‌ها، نواحی و ادارات؛
- مرحله سوم: استانی؛
- مرحله چهارم: کشوری؛
- مرحله پنجم: بین‌المللی (در رشته حفظ و قرائت).

زمان‌بندی مسابقات: (مرحله اول تا سوم پیشنهادی است)

مرحله اول	مرحله دوم	مرحله سوم	مرحله چهارم
هفته آخر آذر	بهمن	اردیبهشت	تابستان

د - سایر شرایط

- شرکت در مسابقات به صورت داوطلبانه است.
- دانش‌آموزان پایه‌ها و دوره‌های مختلف تحصیلی در مرحله اول و دوم مسابقات می‌توانند در یک یا چند رشته شرکت نمایند ولی شرکت در مراحل بعدی تنها در یک رشته امکان‌پذیر است.
- زمان‌بندی اجرای مسابقات از مدرسه تا استان به عهده ستاد برگزاری مسابقات استان است.
- از آن‌جا که مرحله آموزشگاهی مسابقات نسبت به سایر مراحل از اهمیت فوق‌العاده و ویژه‌ای برخوردار است لذا ضرورت دارد مدیر محترم آموزشگاه، مربیان و معاونین پرورشی با استفاده از فرصت‌های مختلف نسبت به تبیین مسابقات و تشویق دانش‌آموزان به شرکت در مسابقات اقدام نمایند.
- در اعزام دانش‌آموزان به مسابقات، رعایت ضوابط اردویی الزامی است.
- در انتخاب مربیان و سرپرستان دانش‌آموزان شرکت‌کننده، شرایطی از قبیل تعهد، تخصص، تجربه تأهل (سرپرست دختران) مدنظر قرار گیرد.
- جهت مربیان و سرپرستان دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مراحل سوم و چهارم می‌بایست ابلاغ مأموریت صادر گردد.
- رشته‌های مسابقات در قرآن شامل قرائت تحقیق و ترتیل، مفاهیم، حفظ عمومی (طبق جدول ضمیمه) و حفظ ویژه (شامل حفظ ۵ جزء، ۱۰ جزء ترتیبی، ۲۰ جزء ترتیبی و حفظ کل قرآن کریم) و مسابقات عترت شامل مداحی، نهج‌البلاغه، صحیفه سجادیه و مسابقات نماز شامل اذان، احکام و انشای نماز است.

- بر اساس مصوبات ستاد برنامه‌ریزی مسابقات، کلیه مسابقات برای دوره ابتدایی تا سطح منطقه یا شهرستان، برای دوره متوسطه اول تا سطح استان و در دوره متوسطه دوم تا سطح کشوری برگزار می‌شود.

- چنانچه دانش‌آموزی در مسابقات قرآن، عترت و نماز موفق به کسب رتبه اول کشوری شده باشد در سال آینده تنها با تغییر رشته مسابقه و یا تغییر دوره تحصیلی، مجاز به شرکت در مسابقات کشوری است.

دانش‌آموزان جهت دریافت فایل الکترونیکی محتوای مسابقات و نیز دریافت آخرین اخبار مربوطه به سایت اداره کل قرآن، عترت و نماز به نشانی serat.pt.medu.ir یا سایت اقامه نماز به نشانی namaz.medu.ir مراجعه نمایند.

- با عنایت به این‌که مسابقات رشته‌های تفسیر، نهج‌البلاغه و صحیفه سجادیه در مراحل استانی و کشوری در دو مرحله آزمون کتبی و کنفرانس برگزار می‌گردد و این احتمال وجود دارد که نفر اول مسابقات مرحله اول و دوم که با آزمون کتبی انتخاب شده است از قدرت سخن‌وری برخوردار نباشد، لذا پیشنهاد می‌شود در این دو مرحله با حضور ۳ الی ۵ نفر اول (با انتخاب و اعلام یک موضوع مشترک و برگزاری کنفرانس حداکثر ۵ دقیقه‌ای) مسابقه شفاهی مجدد برگزار، سپس نفر برتر آزمون کتبی و کنفرانس به مرحله بعدی معرفی شود.

حضور دانش‌آموزان در مسابقات بر اساس جدول ذیل است.

جدول زمان‌بندی فعالیت‌های مسابقات قرآن، عترت و نماز

عنوان فعالیت	زمان
- تشکیل ستاد مسابقات، برنامه‌ریزی و تنظیم جدول زمان‌بندی مراحل مختلف اجرایی اعم از تمهید مقدمات و تأمین محتوا و ... مطابق با دستورالعمل‌های مربوطه - تنظیم دستورالعمل مسابقات و اطلاع‌رسانی به موقع و مناسب به مخاطبان - برگزاری جلسات توجیهی ویژه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس	مهر
- تبلیغات، ثبت نام و توزیع محتوای مسابقات	مهر و آبان
- برگزاری مرحله‌ی اول مسابقات (آموزشگاهی)	آذر
- ارسال اسامی منتخبین از مدارس به شهرستان - تعیین داوران و برگزاری جلسات توجیهی مسابقات	دی
- برگزاری مرحله‌ی دوم مسابقات (منطقه - شهرستان)	بهمن
- ارسال اسامی منتخبین از شهرستان به استان - برگزاری کلاس‌های آموزشی جهت آمادگی ورود به مسابقات استانی	اسفند
- برگزاری مرحله‌ی سوم مسابقات (استانی)	فروردین و اردیبهشت
- برگزاری مراسم تجلیل از دانش‌آموزان منتخب - برگزاری کلاس‌های آموزشی جهت آمادگی ورود به مسابقات کشوری	نیمه دوم اردیبهشت و خرداد
- ارسال اسامی منتخبین از استان به کشور	خرداد
- برگزاری مسابقات کشوری	تیر و مرداد

رشته‌های مسابقات قرآن، عترت و نماز در مراحل چهارگانه

رشته	مرحله اول (آموزشگاه)			مرحله دوم (منطقه / شهرستان)			مرحله سوم (استان)			مرحله چهارم (کشور)		
	ابتدایی	متوسطه اول	متوسطه دوم	ابتدایی	متوسطه اول	متوسطه دوم	ابتدایی	متوسطه اول	متوسطه دوم	ابتدایی	متوسطه اول	متوسطه دوم
قرائت تحقیق	*	*	*	*	*	*	-	*	*	-	*	*
قرائت ترتیل	-	*	*	-	*	*	-	*	*	-	*	*
حفظ	*	*	*	*	*	*	-	*	*	-	*	*
۵ جزء	*	*	*	*	*	*	-	*	*	-	*	*
۱۰ جزء	*	*	*	*	*	*	-	*	*	-	*	*
۲۰ جزء	*	*	*	*	*	*	-	*	*	-	*	*
حفظ کل	*	*	*	*	*	*	-	*	*	-	*	*
مفاهیم	-	*	*	-	*	*	-	*	*	-	*	*
مداحی	-	*	*	-	*	*	-	*	*	-	*	*
صحیفه سجاده	-	*	*	-	*	*	-	*	*	-	*	*
نهج البلاغه	-	*	*	-	*	*	-	*	*	-	*	*
اذان	*	*	*	*	*	*	-	*	*	-	*	*
احکام	*	*	*	*	*	*	-	*	*	-	*	*
انشای نماز	-	*	*	-	*	*	-	*	*	-	*	*

تذکر: رشته‌های احکام و اذان در دوره ابتدایی، ویژه دانش‌آموزان ابتدایی دوره دوم است.

شرح وظایف آموزشگاه، منطقه، استان و کشوری در مسابقات

الف - مرحله‌ی آموزشگاه:

مسئولیت برگزاری این مرحله از مسابقات به عهده مدیر محترم آموزشگاه است که وی میبایست با تشکیل شورای قرآن، عترت و نماز و مساعدت و معاضدت همه همکاران مدرسه پیرامون موارد ذیل برنامه‌ریزی و اقدام نماید:

۱- اعلام و نصب مواد مسابقات و تاریخ برگزاری آن در تابلو اعلانات آموزشگاه؛

۲- توجیه کلیه دانش‌آموزان آموزشگاه نسبت به رشته‌های مسابقات، محتوا، نحوه برگزاری مسابقات و ...؛

۳- تبلیغ مستمر در قالب‌های گوناگون به‌منظور تشویق و جذب دانش‌آموزان جهت شرکت در مسابقات؛

۴- ثبت‌نام دانش‌آموزان علاقه‌مند طبق فرم‌های مندرج در فصل پایانی و ارسال به‌موقع به اداره مربوطه؛

تبصره: چنانچه به ابتکار استان یا شهرستان، جهت ثبت‌نام دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مسابقات سایت اینترنتی معرفی شود، مدیر محترم آموزشگاه می‌بایست ثبت‌نام علاقه‌مندان را در سایت مربوطه انجام دهد.

۵- پیشنهاد می‌شود محتوای مسابقات در کلاس‌های درسی پرورشی، دینی و قرآن آموزش داده شود؛

۶- برگزاری مطلوب مسابقات (کتبی - شفاهی) با کمک همکاران توانمند و علاقه‌مند در امر داوری؛

تبصره: در اجرای این بند توصیه می‌شود مسابقات شفاهی در نمازخانه‌ی آموزشگاه یا مسجد.

۷- محله انجام شود و از همیاری اهالی محل و اولیاء دانش‌آموزان در پذیرایی از شرکت‌کنندگان استفاده نمود؛

۸- تشویق دانش‌آموزان برتر آموزشگاه (جایزه، لوح یادبود و ...) به تفکیک رشته و پایه تحصیلی؛

- ۹- پیشنهاد می‌شود در برگزاری مسابقات (تبلیغات، ثبت‌نام، تهیه جزوات و ...) از توان و ظرفیت تشکل‌های دانش‌آموزی، اولیاء دانش‌آموزان، شورای اسلامی شهر و روستا و ... استفاده گردد؛
- ۱۰- برگزاری کلاس‌های آماده‌سازی جهت رتبه‌های اول به منظور کسب آمادگی حضور در مسابقات مرحله دوم.

ب- مرحله‌ی ناحیه‌ای / شهرستانی / منطقه‌ای:

مدیر محترم اداره آموزش و پرورش، معاون محترم پرورشی و تربیت بدنی و کارشناسان مربوطه ضمن نظارت بر حسن اجرای مرحله اول و جمع‌آوری اطلاعات و آمار شرکت‌کنندگان در مرحله اول، مسئولیت برگزاری مرحله دوم را نیز با رعایت موارد ذیل عهده‌دار خواهند بود:

۱ - برگزاری جلسات آموزشی - توجیهی مدیران، معاونین و مربیان پرورشی در آغاز سال تحصیلی و تأکید بر حسن برگزاری کمی و کیفی مسابقات مرحله اول؛

۲ - ارسال دستورالعمل مسابقات و برنامه زمان‌بندی اجرای مسابقات به آموزشگاه‌های تابعه در اول سال تحصیلی (هفته اول مهرماه)؛

۳ - نظارت بر اجرای مطلوب مسابقات مرحله اول از جمله نحوه تبلیغ، اطلاع‌رسانی و ثبت‌نام، نحوه انتخاب داوران، کیفیت مکان برگزاری، مشارکت‌های مردمی و ...؛

۴ - انتخاب داوران مجرب و متعهد و توجیه آنان جهت برگزاری مرحله دوم مسابقات؛

۵ - آماده‌سازی محل برگزاری مسابقات و ارسال برنامه زمان‌بندی و مکان اجرا و اطلاع‌رسانی به آموزشگاه‌های تابعه؛

۶ - برگزاری مطلوب مسابقات مرحله دوم، معرفی نفرات برتر و تقدیر از آنان؛

- ۷ - معرفی نفرات اول به تفکیک رشته، پایه و جنسیت (مکتوب یا الکترونیک) به استان جهت حضور در مرحله استانی؛
- ۸ - برگزاری دوره‌های آماده‌سازی به منظور توجیه و آماده نمودن نفرات اول جهت حضور آماده و بانشاط در مسابقات مرحله استانی؛
- ۹ - ارسال گزارش‌های آماری در خصوص برگزاری، زمان‌بندی و ... مسابقات مرحله دوم به اداره کل استان؛
- ۱۰ - معرفی و تشویق مدیران، مربیان و معاونین پرورشی آموزشگاه‌هایی که حضور کمی و کیفی موفق در مسابقات مرحله دوم داشته‌اند؛
- ۱۱ - دعوت از مسئولان محلی و استانی جهت شرکت در مراسم اختتامیه و اهدای جوایز به دانش‌آموزان برگزیده؛
- ۱۲ - تبلیغات محیطی و تمهید مقدمات تبلیغی لازم جهت انعکاس اخبار و رویدادهای مسابقات؛
- ۱۳ - استفاده از امکانات و ظرفیت‌های سایر دستگاه‌ها و نهادهای فرهنگی و قرآنی شهرستان.

مرحله استانی:

- مدیرکل آموزش و پرورش استان و معاون پرورشی و فرهنگی مسئولیت برگزاری این مرحله را به عهده‌دارند که می‌بایست مقدمات لازم، توسط این افراد مهیا گردد تا ادارات قرآن، عترت و نماز بتوانند مسابقات را در سطح مطلوب برگزار نمایند. توجه به موارد ذیل در این مرحله مورد تأکید است:
- تشکیل ستاد برگزاری مسابقات و پیگیری امور مربوطه تا حصول نتیجه؛
 - تعیین کمیته‌های برگزاری مسابقات؛
 - تعیین زمان و مکان مسابقات (پیشنهاد می‌شود این مسابقات به صورت شبانه‌روزی برگزار گردد)؛

- انتخاب داوران مجرب، معتقد، متعهد، مقبول و محبوب و توجیه آنان؛
- آماده‌سازی فضای برگزاری مسابقات؛
- برگزاری مطلوب مسابقات، معرفی نفرات برتر و اهدای جوایز به نفرات برتر؛
- برگزاری مراسم افتتاحیه و اختتامیه با دعوت از مسئولان استانی و محلی؛
- برگزاری دوره‌های آماده‌سازی به منظور آموزش و توجیه نفرات اول جهت حضور با نشاط در مسابقات کشوری؛
- معرفی نفرات اول مسابقات به میزبان مسابقات کشوری؛
- ارزیابی و معرفی ادارات برتر از حیث کمی و کیفی؛
- ارسال گزارش اقدامات انجام‌شده به اداره کل قرآن، عترت و نماز.

مرحله کشوری:

وظایف استان‌های میزبان توسط اداره کل قرآن، عترت و نماز اعلام می‌گردد.

دستورالعمل مسابقات قرآن

الف: رشته‌ها

- قرائت (ترتیل - تحقیق)؛
- حفظ (عمومی و ویژه)؛
- مفاهیم (تفسیر).

یادآوری:

- در مسابقات حفظ ویژه (۵ جزء، ۱۰ جزء، ۲۰ جزء و کل قرآن کریم) دانش‌آموزان بایستی در سامانه طرح نور ثبت‌نام نموده و براساس دستورالعمل طرح ملی حفظ در آزمون‌های مربوطه شرکت نموده و امتیاز آنان در سامانه طرح نور ثبت گردد، شرکت‌کنندگانی که حداقل ۷۰٪ امتیاز را کسب نمایند به مرحله استانی دعوت‌شده و پس از برگزاری مرحله استانی، نفرات اول هر دوره تحصیلی در هر سطح و به تفکیک جنسیت در مرحله کشوری حضور خواهند یافت (بدیهی است در مراحل آموزشگاه و ادارات، این رشته فقط به‌صورت آزمون و ثبت نمرات در سامانه برگزارشده و نفرات راه‌یافته به مرحله استانی توسط همکاران محترم ادارات قرآن، عترت و نماز استان‌ها انتخاب و جهت شرکت در مرحله استانی دعوت خواهند شد).
- چنانچه تعداد زیادی از شرکت‌کنندگان نمره بالای ۷۰٪ را کسب نمایند می‌توان به ترتیب از بالاترین امتیازها به مرحله استانی دعوت نمود.
- نشانی سایت نور www.quran.medu.ir است که دانش‌آموزان می‌توانند به آن مراجعه و ثبت‌نام نمایند.

ضوابط عمومی و اختصاصی رشته قرائت (تحقیق و ترتیل):

- ۱- دانش‌آموزان شرکت‌کننده در این رشته؛ دقایقی قبل از شروع زمان تلاوت، آیات مربوط به قرائت خود را به‌صورت قرعه از مسئول دریافت و مرور می‌نمایند.

۲- تمامی دانش‌آموزان شرکت‌کننده میبایست بر اساس زمان اعلام‌شده (برنامه زمان‌بندی) در سالن مسابقات حضور داشته باشند و پذیرش یا عدم پذیرش دانش‌آموزان غایب با شرایط خاصی که کمیته فنی مسابقات تعیین خواهد شد، صورت می‌گیرد.

حدود و محتوا:

- دوره ابتدایی رشته قرائت (الگوی تلاوت)
(در دوره ابتدایی مسابقات قرائت فقط در بخش تحقیق برگزار می‌شود).
اکثریت قریب به اتفاق اساتید قرائت کشور معتقدند؛ همه قاریان موفق، فعالیت قرائت خود را با تقلید از اساتید مشهور جهان اسلام آغاز نموده‌اند، لذا ضمن طرح این موضوع در ستاد برگزاری مسابقات و بررسی سابقه اجرای این طرح در برخی استان‌ها، مقرر گردید مسابقات رشته قرائت دوره ابتدایی به‌صورت تقلیدی و تحت عنوان «الگوی تلاوت» برگزار گردد، بر این اساس، نحوه اجرای طرح مذکور به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

اهداف:

- ۱ - تلاش برای انس بیشتر دانش‌آموزان و خانواده‌های آنان با قرآن کریم؛
- ۲ - ایجاد انگیزه در دانش‌آموزانی که برای اولین بار قصد ورود به رشته‌ی قرائت را دارند؛
- ۳ - جذب حداکثری دانش‌آموزان و مشارکت آنان در توسعه و تعمیق قرائت قرآن در جامعه اسلامی؛
- ۴ - شناسایی نخبگان و فعالین مستعد در عرصه‌ی قرآن کریم و ایجاد بستر رشد آنان؛
- ۵ - انتقال فعالیت‌های قرآنی دانش‌آموزان از مدارس به منازل؛

- ۶ - بهره‌مندی معنوی آحاد جامعه به‌ویژه خانواده‌های دانش‌آموزان از کلام وحی با پخش آوای ملکوتی قرآن در منازل توسط شرکت‌کنندگان؛
- ۷ - آغاز اصولی، صحیح و زیربنایی فن تلاوت توسط دانش‌آموزان؛
- ۸ - توجه جدی به علاقه و انگیزه دانش‌آموزان مستعد به‌ویژه دانش‌آموزان مناطق محروم که دسترسی به اساتید قرآن ندارند.

ضرورت:

- با توجه به رشد کیفی مسابقات قرائت قرآن کریم در کشور و تمایل بسیاری از دانش‌آموزان برای شرکت در این مسابقات، سادگی این طرح می‌تواند در دانش‌آموزان ایجاد انگیزه کند و در راستای جذب کودکان، نوجوانان و جوانان به فعالیت‌های قرآنی مثمر واقع گردد و هم‌چنین استعدادهای ناب قرآنی شناسایی گردد.
- با توجه به این‌که معمولاً در مدارس، تعدادی از دانش‌آموزان به‌عنوان قاری قرآن در مراسم آغازین به تلاوت قرآن می‌پردازند و این افراد به‌عنوان قاری آموزشگاه مشهور می‌باشند، سایر دانش‌آموزان انگیزه‌ای برای ورود به امر تلاوت و شرکت در مسابقات را ندارند، با اجرای این طرح همه دانش‌آموزان مبتدی محسوب شده، لذا انگیزه حضور تقویت می‌شود.

مخاطبین:

- کلیه دانش‌آموزان دوره ابتدایی اول و دوم.

راهنمای عمل:

- به دانش‌آموزان علاقه‌مند به شرکت در طرح، لوح فشرده حاوی تلاوت‌های کوتاه از اساتید مختلف طرح تحویل می‌شود.

- دانش‌آموز از بین الگوهای ارائه‌شده در لوح فشرده، یکی از تلاوت‌های موجود را انتخاب و با تمرین فراوان تقلید خواهد نمود و در مسابقات مراحل مختلف به تلاوت همان قطعه خواهد پرداخت.
- حداکثر زمان هر تلاوت ۵ دقیقه است.
- مدیران و مربیان پرورشی مدارس، دانش‌آموزان شرکت‌کننده را تشویق خواهند نمود تا قطعه انتخابی خود را در منازل خود، همه‌روزه و به‌دفعات متعدد و مکرر استماع نمایند.
- به‌منظور ایجاد انگیزه و تشویق دانش‌آموزان شرکت‌کننده، می‌توان، قرائت قرآن مراسم آغازین را به دانش‌آموزان (کلاسی یا گروهی) واگذار نمود تا به‌صورت جمع خوانی تلاوت نمایند.
- به معلمین محترم توصیه می‌شود هرروز، کلاس درس را با تلاوت همگانی دانش‌آموزان کلاس آغاز نمایند.
- به همکاران محترم ادارات قرآن، عترت و نماز استان‌ها توصیه می‌شود نسبت به پیگیری و رصد نحوه اجرای این طرح در ادارات و مدارس اهتمام ورزیده و مدارس فعال را شناسایی نمایند تا:
- الف: جمع خوانی دانش‌آموزان این‌گونه مدارس با پیگیری این اداره کل از طریق شبکه قرآن سیما و شبکه استانی پخش گردد؛
- ب: در صورت موفقیت طرح مذکور، همایش‌های استانی با حضور دانش‌آموزان موفق و مدارس فعال برگزار گردد.

محتوا و مراحل مسابقات قرائت:

یادآوری: با اجرای این طرح؛ آوای ملکوتی قرآن کریم همه‌روزه در منازل دانش‌آموزان طنین‌انداز شده و ضمن تلاش در جهت مهجوریت زدایی از قرآن کریم، فضای معنوی خاصی در منازل ایجاد خواهد شد (ان شاء الله).

پایه تحصیلی	مرحله اول: آموزشگاهی	مرحله دوم: منطقه	مرحله سوم: استان	مرحله چهارم: کشوری
اول ابتدایی	طرح الگوی تلاوت بر اساس CD ارسالی			-
دوم ابتدایی				-
سوم ابتدایی				-
چهارم ابتدایی				-
پنجم ابتدایی				-
ششم ابتدایی				-
هفتم، هشتم، نهم	جزء ۱	جزء ۱ و ۲	۵ جزء اول	۱۰ جزء اول قرآن
(اول تا چهارم متوسطه)	۵ جزء اول قرآن	۱۰ جزء اول قرآن	۲۰ جزء اول	کل قرآن کریم

ملاک‌ها و معیارهای ارزیابی از عملکرد استان:

- میزان توجه و عملیاتی نمودن مندرجات دستورالعمل پیش رو (تحقق انتظارات)؛
- ارائه شواهد و مستندات حسب تقاضا در اسرع وقت؛
- اهمیت به فرایند در اجرای مفاد دستورالعمل؛
- ابتکار و خلاقیت استان در حسن اجرای مفاد دستورالعمل؛
- رعایت ضوابط و مقررات طبق جدول زمان‌بندی؛
- ارائه گزارش تصویری از اجرای کلاسی، آموزشگاهی، منطقه‌ای و استانی.

الف - حفظ عمومی

در این رشته از دانش‌آموزان دو سؤال پرسیده می‌شود که لازم است در هر سؤال حداقل ۷ سطر و حداکثر ۱۰ سطر از قرآن کریم را به صورت شمرده و واضح تلاوت نمایند.

محتوا و مراحل رشته حفظ عمومی

پایه تحصیلی	مرحله اول: آموزشگاهی	مرحله دوم: منطقه	مرحله سوم: استان	مرحله چهارم: کشوری
اول	سور مبارکه تکائر تا ناس	با نظر شورای قرآن منطقه	-	-
دوم	سور مبارکه ضحی تا ناس		-	-
سوم	سور مبارکه بلد تا ناس	سور مبارکه غاشیه تا ناس	-	-
چهارم	سور مبارکه انشقاق تا ناس	سوره مبارکه مطففین تا ناس	-	-
پنجم	سور مبارکه عبس تا ناس	جزء سیام قرآن کریم	-	-
ششم	جزء سیام قرآن کریم	جزء سی + سوره مرسلات و انسان	-	-
هفتم	سوره بقره ۱ تا ۵۷	سوره بقره ۱ تا ۹۳	سوره بقره ۱ تا ۱۸۱	
هشتم	سوره بقره ۵۸ تا ۹۳	سوره بقره ۵۸ تا ۱۳۴	سوره بقره ۵۸ تا ۲۲۰	

پایه تحصیلی	مرحله اول: آموزشگاهی	مرحله دوم: منطقه	مرحله سوم: استان	مرحله چهارم: کشوری
نهم	سوره بقره ۹۴ تا ۱۳۴	سوره بقره ۹۴ تا ۱۷۶	سوره بقره ۹۴ تا ۲۴۵	
دهم (اول متوسطه)	سوره بقره ۱۳۵ تا ۱۷۶	سوره بقره ۱۳۵ تا ۲۱۰	سوره بقره ۱۳۵ تا ۲۶۹	۱۳۵ سوره بقره تا ۸۳ آل عمران
یازدهم (دوم متوسطه)	۱۷۷ سوره بقره تا ۲۱۰	۱۷۷ سوره بقره تا ۲۳۷	۱۷۷ سوره بقره تا ۱۵ آل عمران	۱۷۷ سوره بقره تا ۱۳۲ آل عمران
دوازدهم (سوم متوسطه)	۲۱۱ سوره بقره تا ۲۳۷	۲۱۱ سوره بقره تا ۲۶۴	۲۱۱ سوره بقره تا ۶۱ آل عمران	۲۱۱ سوره بقره تا ۱۷۳ آل عمران
چهارم متوسطه	۲۳۸ سوره بقره تا ۲۶۴	۲۳۸ سوره بقره تا ۹ آل عمران	۲۳۸ سوره بقره تا ۱۰۸ آل عمران	۲۳۸ سوره بقره تا ۲۰۰ آل عمران

ب- محتوای حفظ ویژه

حفظ ۵ جزء پیوسته از اول یا آخر قرآن	حفظ ۱۰ جزء پیوسته از اول یا آخر قرآن	حفظ ۲۰ جزء پیوسته از اول یا آخر قرآن	حفظ کل
-------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--------

محتوا و مراحل مسابقات مفاهیم (تفسیر)

حدود و محتوا

پایه	مرحله آموزشگاه	مرحله شهرستان	مرحله استان	مرحله کشور
هفتم	آزمون کتبی از ترجمه سوره نازعات	آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره نازعات	کنفرانس از سوره نازعات	
	صحت قرائت سوره نازعات		آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره فوق	
هشتم	آزمون کتبی از ترجمه سوره جمعه	آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره جمعه	کنفرانس از سوره جمعه	
	صحت قرائت سوره جمعه		آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره فوق	
نهم	آزمون کتبی از ترجمه سوره نبأ	آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره نبأ	کنفرانس از سوره نبأ	
	صحت قرائت سوره نبأ		آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره فوق	
اول متوسطه (دهم)	آزمون کتبی از ترجمه سوره انسان	آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره انسان	کنفرانس از سوره انسان و قلم	
	صحت قرائت سوره انسان		آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره های فوق	
دوم متوسطه (یازدهم)	آزمون کتبی از ترجمه سوره حجرات	آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره حجرات	کنفرانس از سوره حجرات	
	صحت قرائت سوره حجرات		آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره حجرات، قیامت	

پایه	مرحله آموزشگاه	مرحله شهرستان	مرحله استان	مرحله کشور
(دوازدهم)	آزمون کتبی از ترجمه سوره لقمان	آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره لقمان	کنفرانس از سوره لقمان	کنفرانس از سوره‌های لقمان، معارج
	صحت قرائت سوره لقمان		آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره لقمان	آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره لقمان و معارج
(نهم)	آزمون کتبی از ترجمه سوره حشر	آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره حشر	کنفرانس از سوره حشر	کنفرانس از سوره حشر و مدثر
	صحت قرائت سوره حشر		آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره فوق	آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر سوره حشر و مدثر

ضوابط عمومی و اختصاصی

در مرحله اول (آموزشگاه) آزمون کتبی از ترجمه آیات موردنظر به‌علاوه صحت قرائت همان آیات و در مرحله دوم (شهرستان / منطقه) آزمون کتبی از ترجمه و تفسیر آیات به‌علاوه صحت قرائت آیات مدنظر است.

در مرحله سوم (استان) و چهارم (کشور) آزمون کتبی شامل سؤالاتی از ترجمه و تفسیر آیات به‌علاوه آزمون شفاهی (کنفرانس) است.

منبع در آزمون مفاهیم، تفسیر نمونه بیست‌وهفت جلدی است و سؤالات در این آزمون به‌صورت تستی خواهد بود.

آیین‌نامه و فرم‌های داوری رشته‌های قرائت (تحقیق و ترتیل) و حفظ قرآن کریم تجوید (۳۵ امتیاز)

این بخش شامل سه قسمت است:

- صحت قرائت؛
- تجوید قرائت؛
- فصاحت قرائت.

تذکر: آیین‌نامه داوری تجوید رشته حفظ نیز بر همین اساس خواهد بود، به جز بخش صحت قرائت که در قسمت حسن حفظ کسر امتیاز می‌گردد.

الف - صحت قرائت

۱. موارد کسر (۴ امتیاز):

حذف، اضافه، جابه‌جایی یا تغییر یک کلمه؛

۱، ۲. حذف، اضافه، جابه‌جایی یا تغییر بیش از یک کلمه (اعم از عبارت، آیه، یا سطر).

۲. موارد کسر (۳ امتیاز):

۱، ۲. حذف، اضافه و تبدیل کردن صداها به یکدیگر؛ مانند تبدیل صدای کوتاه به صدای کوتاه دیگر؛ تبدیل صدای کوتاه به صدای کشیده و بالعکس و خطا در صله‌های ضمیر.

۲، ۲. حذف و اضافه کردن تشدید و تنوین.

تبصره: کسر امتیاز اختلال در تلفظ تشدید، به تشخیص داور حداکثر تا (۱ امتیاز) است.

۳، ۲. وصل به سکون، وقف به حرکت و رعایت نکردن وقف به اسکان یا ابدال.

۴، ۲. حذف، اضافه یا تغییر حرف.

تذکر ۱: در تمام موارد مذکور، در صورت اصلاح پیش از تجدید نفس، فقط (۱ امتیاز) کسر می‌شود.

تذکر ۲: تکرار یک خطا در تمام موارد مذکور، موجب کسر مجدد امتیاز به همان میزان خواهد شد.

تذکر ۳: اشتباهات در اعراب، حروف، عبارات و کلمات و مواردی مانند وصل به سکون یا وقف به حرکت، اشباع یا عدم اشباع، تبدیل حرکات کوتاه به کشیده و بالعکس، فقط توسط داوران صحت حفظ کسر امتیاز می‌شود و داوران رشته تجوید امتیازی از حافظ کسر نخواهند نمود.
موارد کسر (۲ امتیاز):
به ازای هر سطر تلاوت کمتر یا بیشتر از حد تعیین شده.

ب_ تجوید قرائت

۱. موارد کسر (۲ امتیاز):
 - ۱، ۱. تبدیل کامل مخارج حروف یا صفات ممیز؛ مانند تبدیل «س» به «ث» یا «ط» به «ت» و نظایر آن.
 - تبصره ۱: در صورت ادای ناقص، حداکثر (۱ امتیاز) کسر خواهد شد.
 - تبصره ۲: در صورت اصلاح فوری بدون تجدید نفس، (۱ امتیاز) و در صورت تکرار غلط، (۲ امتیاز) دیگر کسر خواهد شد.
 - تبصره ۳: سقف کسر امتیاز برای تلفظ نادرست هر حرف، (۴ امتیاز) است.
۱. موارد کسر (۱ امتیاز):
 - ۱، ۲. رعایت نکردن هر یک از نکات و قواعد تجویدی.
 - تبصره ۱: در صورت اجتماع بیش از یک قاعده در یک موضع، هریک جداگانه محاسبه می‌شود.
 - تبصره ۲: رعایت ناقص موارد یادشده نظیر توازن میزان غنّه‌ها و مدها، با توجه به میزان نقص موجب کسر (۰/۵ تا ۰/۷۵ امتیاز) خواهد شد.

تبصره ۳: در صورت تکرار هریک از موارد فوق، به ازای هر مورد و برای هر حرف، حداکثر (۳ امتیاز) کسر خواهد شد؛ برای مثال، عدم رعایت قلقله در هریک از حروف آن، موجب کسر حداکثر (۳ امتیاز) برای آن حرف خواهد شد. در مواردی مانند مد، سقف کسر امتیاز برای هر نوع آن است.

۲،۲. تداخل غیرمتعارف یا افراطی در تلفظ دو حرف مجاور بنا به تشخیص داور، مانند تداخل تلفظ حرف عین در میم در کلمه «یعملون» تداخل تلفظ حرف عین در لام در کلمه «نعلن» و نظایر آن.

۳،۲. اختلال‌های ناخواسته در تلفظ الفاظ قرآن و بروز مشکلاتی از قبیل تپق اشکال لحظه‌ای در تلفظ حرکت، حرف و کلمه و اصلاح درجا، موجب کسر (۱ امتیاز) می‌شود.

تبصره ۱: در مواردی که آب پریدگی در گلو رخ دهد، فقط داور صوت امتیاز کسر می‌کند.

تبصره ۲: در صورت عدم اصلاح موارد مذکور، متناسب با نوع خطای پدید آمده، از امتیاز کسر خواهد شد؛ مانند این که بر اثر تپق، حرکتی تغییر کند یا حرفی به حرف دیگر تبدیل شود.

تذکره: در مواردی که قرائت حافظ به دلیل تغییر در مخرج حرف یا شیوه تلفظ آن دارای ابهام باشد، کسر امتیاز پس از مشورت داوران صحت حفظ و تجوید تنها از یک بخش صورت می‌گیرد.

ج - فصاحت قرائت

- فصاحت در قرائت قرآن کریم، تلفظ واضح حروف و حرکات بر اساس لهجه خالص عربی، بدون تکلف و دور از گنگی و نامفهومی است.

- فصاحت دارای (۷ امتیاز) است که امتیاز آن با توجه به عناوین زیر تقسیم می‌شود:

۱. تلفظ ممتاز و روان حروف (۳ امتیاز)؛

۲. تلفظ ممتاز حرکات (۳ امتیاز)؛

۳. تنظیم سرعت تلاوت (۱ امتیاز).

- کسر امتیاز به دلیل اختلال در فصاحت به ترتیب زیر موجب کسر امتیاز می‌شود:

الف- موارد کسر امتیاز: (شامل اغلاط اعرابی، حرفی و کلمه‌ای، مخارج، صفات و احکام).

۱. اختلال کلی و عمومی در تلفظ ممتاز و روان حروف به صورت کلی از سقف (۳ امتیاز) در موارد زیر:

- مخارج، صفات و احکام حروف؛

- تکلف یا سستی در رعایت مخارج، صفات و احکام حروف؛

- زیادت و نقصان در مکث بر حروف ساکن، مشدد و تکیه‌ها.

۲. اختلال در تلفظ ممتاز حرکات، هر مورد (۰/۲۵ امتیاز) در موارد زیر:

- حرکات کوتاه و کشیده؛

- نقص در کیفیت تلفظ حرکات بر اساس لهجه فصیح عربی؛

- نقصان و زیادت در کشش صداها و کوتاه و کشیده.

۳. اختلال در سرعت تلاوت، هر مورد (۰/۲۵ امتیاز) در موارد زیر:

- سرعت متناسب ادای حروف و حرکات در طول تلاوت تند و کند خواندن،

اسراع و ابطاء برخی از کلمات و عبارات؛

- توازن نداشتن سرعت ادای حروف و حرکات و مد طبیعی در طول تلاوت

در مجموع موجب خلل در کیفیت ترتیل تلاوت می‌گردد.

تذکر: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته

باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز

تجوید حافظ، میانگین امتیاز سؤالاتی است که حافظ تا پایان سؤال به آنها

پاسخ داده است.

وقف و ابتدا (۱۵ امتیاز)

موارد عمومی کسر امتیاز:

۱. وقف یا ابتدای اقبح دارای مفهوم کفرآمیز میان آیات و وصل اقبح آیات، موجب کسر (۲/۵ تا ۳ امتیاز) می‌شود.

۲. وقف یا ابتدای قبیح مغیر معنا میان آیات و وصل قبیح مغیر معنای آیات، موجب کسر (۱/۵ تا ۲ امتیاز) می‌شود.

۳. وقف یا ابتدای قبیح ناقص میان آیات و وصل قبیح ناقص آیات، موجب کسر (۱ تا ۱/۵ امتیاز) می‌شود.

- عبور از وقف لازم که حسب مورد، ممکن است معنای اقبح یا قبیح ایجاد کند، مطابق بندهای بالا موجب کسر امتیاز می‌شود.

۴. رعایت نکردن اولویت‌های وقف، وصل و ابتدا موجب کسر (۰/۵ تا ۱ امتیاز) می‌شود.

۵. در مورد وقف اضطراری به دلیل کمبود نفس، عطسه، سرفه و نظایر آنها، امتیازی کسر نمی‌شود.

تبصره: در صورتی که قاری به لحاظ بی‌توجهی، از محل وقف مناسب عبور کند و وقف قبیح یا اقبح - ولو به دلیل کمبود نفس - مرتکب شود، وقف او اضطراری محسوب نمی‌شود و مطابق بندهای ۱، ۲ و ۳ از او امتیاز کسر می‌شود.

۶. نفس کشیدن مخفی یا آشکار در غیر محل وقف، موجب کسر (۱/۵ امتیاز) در هر مورد می‌شود.

۷. تکرار بدون دلیل هر بخش از آیه در هر نفس، موجب کسر (۰/۵ امتیاز) می‌شود.

تبصره ۱: اگر تکرار برای اصلاح اغلاط اعرابی، حرفی و کلمه‌ای باشد، موجب کسر امتیاز نخواهد شد.

تبصره ۲: در مسابقات رشته‌های حفظ، در صورتی که تکرار به دلیل اصلاح محفوظات باشد، امتیازی کسر نخواهد شد.

۸. مکث نامتناسب و بیش از حد در رشته‌های تحقیق، تحقیق همراه حفظ قرآن و ترتیل، در هریک از مواضع زیر به (کسر ۰/۲۵ امتیاز) و حداکثر تا (۱ امتیاز) در کل تلاوت منجر می‌شود:

۸-۱. مکث طولانی در مواضع وقف اضطراری؛

۸-۲. مکث طولانی برهم زننده نظم قرائت.

تذکر ۱: در مسابقات رشته‌های حفظ، فقط در مواردی که حافظ به صورت اختیاری، محلی را برای وقف و ابتدا انتخاب می‌کند، از او امتیاز کسر می‌شود؛ اما چنانچه وقف نامناسب و مکث به دلیل اشکال در ارائه محفوظات باشد یا برای تصحیح قسمتی که اشتباه تلاوت کرده، ابتدا نماید، امتیازی از او کسر نخواهد شد.

تذکر ۲: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز وقف و ابتدای حافظ، فقط بر اساس سؤالاتی در نظر گرفته می‌شود که حافظ تا پایان سؤال به آنها پاسخ داده است.

امتیازدهی مرحله نهایی مسابقات رشته‌های تحقیق، تحقیق همراه حفظ قرآن و ترتیل:

۱. کسر امتیاز وقف و ابتدا در این مرحله از ۱۴ صورت می‌گیرد و (۱ امتیاز)

دیگر، امتیاز مثبت است که به کسی تعلق می‌گیرد که:

- امتیازی از او کسر نشده باشد.

- قاری بهترین وقف، وصل و ابتداها را انجام داده باشد. چنانچه قاری در

وقف و ابتدا دچار اشکال نباشد، اما نتواند بهترین وقف، وصل و ابتداها

را انجام دهد، از (۰/۲۵ تا ۰/۵ امتیاز) به ازای هر مورد از سقف (۱ امتیاز)

کسر می‌شود.

۲. کسر امتیاز، طبق ۱ بند یادشده و بند ذیل صورت می‌گیرد.
۳. چنانچه وصل در فواصل آیات، ضروری یا دارای اولویت باشد:
- ۱،۳. وقف یا ابتدای اقبح دارای مفهوم کفرآمیز موجب کسر (۱/۵ امتیاز) می‌شود.
- ۲،۳. وقف یا ابتدای قبیح مغیر معنا موجب کسر (۱ امتیاز) می‌شود.
- ۳،۳. وقف یا ابتدای ناقص موجب کسر (۰/۵ امتیاز) می‌شود.
- تبصره: در مواردی که در چند آیه متوالی، ابتدا از آغاز آیه‌ای ناقص، مغیر معنا یا اقبح باشد، ولی امکان ابتدای صحیح برای قاری وجود نداشته باشد، ابتدا از آغاز آیات موجب کسر امتیاز نمی‌شود.

لحن رشته تحقیق (۳۰ امتیاز)

الف - ضوابط و معیارها

۱. قدرت تنغیم (پردازش نغمه‌ها (۵ امتیاز)؛
۲. تنظیم و توزیع آهنگ‌ها بر عبارات (اندازه‌گیری) (۴ امتیاز)؛
۳. رعایت تکیه‌های صوتی (نبر صحیح کلمات) (۴ امتیاز)؛
- هر مورد که نبر کلمه به صورت فاحش و کاملاً غیرعرفی تغییر پذیرد، (۰/۲۵ امتیاز) کسر می‌شود.
۴. القای معانی و رعایت تعبیرات با استفاده از مهارت‌های صوتی و لحنی: (۴ امتیاز)؛
۵. تنوع ردیف‌های لحنی یا مقام (۲ امتیاز)؛
۶. تأثیر معنوی (خشوع در تلاوت): (۲ امتیاز)؛
۷. انتخاب ردیف‌های زیبا و جذاب (۲ امتیاز)؛
۸. خلاقیت و نوآوری مطابق با عرف تلاوت در ردیف‌های لحنی (۲ امتیاز)؛
۹. استفاده هنری و مطلوب از تحریرها (۲ امتیاز)؛

۱۰. ارائه فرود عرفی در مقام و محدوده درجه صوتی شروع تلاوت (۲ امتیاز)؛
- امتیاز: مشابهت فرود با شروع؛ (۱ امتیاز): نزدیک بودن درجه صوتی فرود با شروع در محدوده صوتی حداکثر یک اکتاو.
۱۱. انتخاب سرعت مناسب (۱ امتیاز).

ب- موارد کسر امتیاز

۱. موارد کسر (۲ امتیاز):
۱،۱. شروع تلاوت به‌طور غیرمتعارف خارج از توقع تلاوت مجلسی؛
۲،۱. ناهمگونی ردیف‌ها بیشتر از ۱/۵ پرده.
۲. موارد کسر (۱ امتیاز):
۱،۲. خروج از مقام؛
۲،۲. انتقال ناهمگون مقام؛
۳،۲. ناهمگونی ردیف‌ها کمتر از ۱/۵ پرده؛
۴،۲. ناهمگونی صوت و لحن.
۳. موارد کسر (۵/۰ امتیاز):
۱،۳. تکلف و فشار در اجرای نغمات؛
۲،۳. عدم توازن در سرعت تلاوت.
۴. موارد کسر (۲۵/۰ امتیاز):
۱،۴. ناکوکی یا خروج از ردیف صدا؛
۲،۴. نامطلوب بودن یا لغزش تحریرها.
تذکر: میزان کسر امتیاز در مجموع موارد منفی، نباید از (۴ امتیاز) تجاوز کند و بیش از این، کسر امتیاز صورت نمی‌گیرد.

لحن رشته‌های ترتیل و حفظ (۳۰ امتیاز)

الف - ضوابط و معیارها

۱. رعایت اسلوب ترتیل (۵ امتیاز)؛
۲. تنوع ردیف‌های لحنی یا مقام (۴ امتیاز)؛
۳. تنظیم و توزیع آهنگ‌ها بر عبارات اندازه‌گیری (۴ امتیاز)؛
۴. رعایت تکیه‌های صوتی یا نبر صحیح کلمات (۴ امتیاز)؛
- هر مورد که نبر کلمه به صورت فاحش و کاملاً غیرعرفی تغییر پذیرد (۲۵/۰ امتیاز) کسر می‌شود.
۵. قدرت تنگیم (پردازش نغمه‌ها) (۴ امتیاز)؛
۶. تأثیر معنوی (خشوع در تلاوت) (۲ امتیاز)؛
۷. خلاقیت و نوآوری مطابق با عرف ترتیل (۲ امتیاز)؛
۸. القای معانی و رعایت تعبیرات (۲ امتیاز)؛
۹. انتخاب سرعت مناسب (۲ امتیاز)؛
۱۰. استفاده هنری و مطلوب از تحریرها (۱ امتیاز).

ب- موارد کسر امتیاز:

- موارد کسر (۲ امتیاز):
- ناهمگونی ردیف‌ها بیشتر از (۱/۵ پرده).
- موارد کسر (۱ امتیاز):
- ۱،۲. خروج از مقام؛
 - ۲،۲. انتقال ناهمگون مقام؛
 - ۳،۲. ناهمگونی ردیف‌ها کمتر از ۱/۵ پرده؛
 - ۴،۲. ناهمگونی صوت و لحن.
- موارد کسر (۵/۰ امتیاز):
- ۱،۳. تکلف و فشار در اجرای نغمه‌ها؛
 - ۲،۳. عدم توازن در سرعت تلاوت.

۴. موارد کسر (۲۵/ امتیاز):

۱,۴. ناکوکی یا خروج از ردیف صدا؛

۲,۴. نامطلوب بودن یا لغزش تحریرها.

تذکر: میزان کسر امتیاز در مجموع موارد منفی، نباید از (۴ امتیاز) تجاوز کند و بیش از این، کسر امتیاز صورت نمی‌گیرد.

تذکر ۱: در رشته‌های حفظ، فقط در مواردی که حافظ به‌صورت طبیعی قرائت می‌کند، به او امتیاز لحن داده می‌شود و در مواردی که حافظ به دلیل فراموشی، دچار اشتباه یا مکث شود و نظم قرائت وی مختل گردد، کسر امتیاز صورت نمی‌پذیرد.

تذکر ۲: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز لحن حافظ، فقط بر اساس سؤالاتی در نظر گرفته می‌شود که حافظ تا پایان سؤال به آنها پاسخ داده است.

صوت (۲۰ امتیاز)

صوت رشته قرائت تحقیق:

- طنین (رنگ) (۵ امتیاز)؛

- انعطاف (۴ امتیاز)؛

- مساحت (وسعت) (۴ امتیاز).

امتیاز مساحت صوت به شرح زیر توزیع می‌شود:

۱- از بم‌ترین درجه صدا تا ۸ درجه یک اکتاو (۱ امتیاز)؛

۲- از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۱ درجه (۲ امتیاز)؛

۳- از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۲ درجه (۲/۵ امتیاز)؛

۴- از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۳ درجه (۳ امتیاز)؛

۵- از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۴ درجه (۳/۵ امتیاز)؛

- ۶- از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۵ درجه (دو اکتاو) (۴ امتیاز)؛
 - ۷- استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت (۳ امتیاز)؛
 - ۸- شدت (حجم یا ولوم) (۲ امتیاز)؛
 - ۹- تحریر (۲ امتیاز).
- تذکر: آب پریدن در گلو، سکسکه و نظایر آن، فقط توسط داور صوت کسر امتیاز می‌شود.

صوت رشته‌های ترتیل و حفظ:

- طنین (رنگ) (۶ امتیاز)؛
 - انعطاف (۴ امتیاز)؛
 - شدت (حجم یا ولوم) (۳ امتیاز)؛
 - استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت (۳ امتیاز)؛
 - مساحت (وسعت) (۲/۵ امتیاز)؛
 - تحریر (۱/۵ امتیاز).
- تذکر ۱: آب پریدن در گلو، سکسکه و نظایر آن، فقط توسط داور صوت کسر امتیاز می‌شود.
- تذکر ۲: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز صوت حافظ، فقط بر اساس سؤالاتی در نظر گرفته می‌شود که حافظ تا پایان سؤال به آنها پاسخ داده است.

صحت حفظ (۱۰۰ امتیاز)

- مبنای اصلی و غالبی در بخش صحت حفظ، ظاهر و رسم الخط کلمات است:
۱. اشتباه در حرکات و حروف (حذف، اضافه، جابه‌جایی و تغییر):

۱،۱. تصحیح فوری حافظ: کسر (۵/۰ امتیاز)؛

۲،۱. تصحیح نکردن حافظ: کسر (۱ امتیاز).

تذکر: منظور از حرف در این بخش، حروف الفبا است و کلماتی که در دستور زبان عربی حرف تلقی می‌شوند نظیر (حتی، الی، فی، عن) را شامل نمی‌شود.
- در صورت بروز اشکال در این‌گونه کلمات، کسر امتیاز در ستون کلمه صورت می‌پذیرد.

- اگر حرکت کوتاه به حرکت کوتاه دیگر تبدیل شود، فقط یک مورد کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «عَبَادٌ» به «عِبَادٌ»، «أَنْتَ» به «أَنْتِ».

تذکر: اگر حرکت کشیده به حرکت کشیده دیگری تبدیل شود، فقط یک مورد کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «أَنَّهُ» به «إِنَّا»، «تَابُوا» به «تَابَا».

تذکر ۱: اگر حرکت کوتاه به حرکت کشیده هم‌جنس خود یا بالعکس تبدیل شود، فقط یک مورد کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «قَالَ» به «قَالَا»، «رَبٌّ» به «رَبٌّ».

تذکر ۲: اگر حرکت کوتاه به حرکت کشیده غیر هم‌جنس خود یا بالعکس تبدیل شود، دو بار کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «قَالَ» به «قَالُوا»، «فَأْتُوا» به «فَأْتِ».

تذکر ۳: یک حرف در ضمائر، یک حرف در موصولات، حرف مضارع و موارد مشابه، هنگام تبدیل و تغییر به عنوان حرف تلقی شده، در همین ستون کسر امتیاز می‌گردد؛ مانند تبدیل «مِنْهُمْ» به «مِنْكُمْ»، «مَنْهُ» به «مَنْكَ»، «الَّذِي» به «الَّتِي»، «تَغْفِرُ» به «يَغْفِرُ».

تذکر ۴: باید توجه داشت که حرف همراه حرکت خود مجموعاً یک حرف حساب می‌شود و فقط یک بار کسر امتیاز صورت می‌گیرد.

تذکر ۵: در مواردی که قرائت حافظ به دلیل تغییر در مخرج حرف یا روش تلفظ آن دارای ابهام باشد، پس از مشورت داوران صحت حفظ و تجوید، کسر امتیاز تنها از یک بخش صورت می‌گیرد.

۲. اشتباه در یک کلمه (حذف، اضافه، جابه‌جایی و تغییر):

۱،۲. تصحیح فوری حافظ: کسر (۱ امتیاز)؛

۲،۲. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر (۲ امتیاز)؛

۳،۲. تصحیح نکردن حافظ: کسر (۳ امتیاز).

تذکر ۱: کلماتی که در قرآن کریم به صورت ترکیبی از حروف و کلمه یا دو یا چند کلمه آمده یا توجه به رسم الخط قرآن، یک کلمه محسوب می‌شود؛ مانند: «فلیقاتل»، «فسیکفیکهم»، «فاسقیناکموه».

تذکر ۲: اگر در جابه‌جایی حروف نه اعراب (ریشه و معنای کلمه تغییر کند)، کسر نمره در بخش کلمه صورت می‌گیرد؛ مانند تبدیل «یعلمون» به «یعملون»، «نصیر» به «بصیر».

تذکر ۳: یک کلمه و یک حرکت در کلمه قبل یا بعد از آن، در امتیازدهی به منزله یک کلمه محاسبه می‌شود و کسر امتیاز مربوط به آن در ستون کلمه لحاظ خواهد شد؛ مانند «و الله» به جای «إِنَّ الله»، و «رُبَّک» به جای «مِنْ رُبَّک».

تذکر ۴: یک حرف و یک کلمه کنار هم، در امتیازدهی به منزله یک کلمه محاسبه می‌شود و کسر امتیاز مربوط به آن در ستون کلمه لحاظ خواهد شد؛ مانند: «هذه انعام و حرث» به جای «و قالوا هذه انعام و حرث».

تذکر ۵: هریک از حروف مقطعه تک حرفی یا بیشتر، یک کلمه محسوب می‌شود و اختلال در کل یا بعضی از حروف آن، موجب کسر نمره در ستون اشتباه در کلمه می‌گردد.

۳. اشتباه در کلمات (حذف، اضافه، جابه‌جایی و تغییر):

۱،۳. تصحیح فوری حافظ: کسر (۱/۵ امتیاز)؛

۲،۳. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر (۲/۵ امتیاز)؛

۳،۳. تصحیح نکردن حافظ: کسر (۴ امتیاز).

تذکر ۱: منظور از کلمات، عبارتی بیش از یک کلمه است؛ مانند: «والمجاهدون باموالهم و انفسهم فی سبیل الله» به جای «والمجاهدون فی سبیل الله باموالهم و انفسهم» «والله خبیر بما تعملون» به جای «والله بما تعملون بصیر».

تذکر ۲: بسمله در ابتدای سوره‌ها در حکم عبارت است.

۴. عدم رعایت ترتیب آیات و جابه‌جایی آنها:

۱،۴. اگر جافتادگی در حد یک آیه باشد:

۱،۱،۴. تصحیح فوری حافظ: کسر (۲ امتیاز)؛

۲،۱،۴. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر (۳ امتیاز)؛

۳،۱،۴. تصحیح نکردن حافظ: کسر (۴/۵ امتیاز).

۲،۴. اگر جا افتادگی بیش از یک آیه باشد:

۱،۲،۴. تصحیح فوری حافظ: کسر (۲/۵ امتیاز)؛

۲،۲،۴. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر (۳/۵ امتیاز)؛

۳،۲،۴. تصحیح نکردن حافظ: کسر (۵ امتیاز).

تذکر ۱: منظور از انتقال به آیه یا آیات دیگر فقط در مورد ابتدای آیات است و در صورت ایجاد اشتباه در خلال آیه، انتقال محسوب نمیشود و در ستون کلمات کسر امتیاز خواهد شد.

تذکر ۲: اگر حافظ در خلال آیاتی که ابتدای آنها با هم مشابه است دچار اشتباه شود، کسر امتیاز در ستون کلمات انجام خواهد شد.

تذکر ۳: اگر حافظ در انتقال از انتهای سوره‌ای به سوره دیگر که با حروف مقطعه آغاز می‌شود، دچار اشتباه شود و به جای حروف مقطعه صحیح، حروف مقطعه دیگری را تلاوت کند، کسر امتیاز در ستون انتقال به آیات دور انجام می‌گیرد؛ مانند قرائت «طه» بعد از اتمام سوره کهف به جای «کهیعص». در مورد حروف مقطعه مشابه، داور هادی میتواند پس از وقف حافظ، اشتباه را به وی تذکر ندهد و صبر کند تا ادامه آیات را تلاوت کند

و بعد از مشخص شدن نوع اشتباه، کسر امتیاز را در ستون کلمه یا انتقال به دور انجام دهد؛ مانند قرائت «المر» بعد از اتمام سوره توبه به جای «الر» و قرائت «الم» بعد از اتمام سوره انعام به جای «المص».

تذکر ۴: اشتباه در آیات کمتر از یک سطر، در ستون اشتباه عبارتی منظور می‌شود.

تذکر ۵: چنانچه آیات کوتاه جا افتاده بیش از یک سطر باشند، انتقال به دور محسوب می‌شود.

تذکر ۶: اگر حافظ یک آیه بیش از یک سطر را تاوت نکند و داور هادی تمام آیه را کمک کند، به ازای هر سطر (۴ نمره) کسر می‌شود.

۵. مکث و تکرار:

- اگر شرکت‌کننده بیش از حد متعارف مکث نماید یا عبارتی را برای یادآوری حداکثر تا دو بار تکرار کند، برای هر مکث و هربار تکرار (۰/۵ امتیاز) از وی کسر می‌شود.

تذکر ۱: اگر شرکت‌کننده پس از مکث، موفق به ادامه تلاوت نشود، داور هادی مساعدت می‌کند و فقط حسب نوع کمک، امتیاز منفی برای حافظ در نظر گرفته می‌شود.

تذکر ۲: اگر شرکت‌کننده پس از مکث، اشتباه تلاوت نماید، داور هادی مساعدت نموده و علاوه بر کسر امتیاز مکث، حسب نوع کمک، امتیاز منفی از حافظ کسر می‌نماید.

تذکر ۳: اگر حافظ در خلال آیه پس از مکث، موفق به تلاوت عبارت نشود، در صورت امکان.

- داور هادی ابتدا کلمه اول را تذکر می‌دهد و در صورت تلاوت حافظ، در ستون کلمه کسر امتیاز صورت می‌گیرد. در صورت عدم یادآوری، عبارت را تلاوت می‌کند و در ستون کلمات کسر امتیاز می‌نماید.

تذکر ۴: اگر حافظ ابتدای آیه را فراموش و برای یادآوری آن مکث کند، داور هادی باید با خواندن عبارت ابتدایی آیه به حافظ کمک نماید و کسر امتیاز را در ستون کلمات انجام دهد.

تذکر ۵: اگر در ابتدای تلاوت و طرح سؤال توسط داور، حافظ سؤال را تشخیص ندهد و از داور هادی برای تشخیص سؤال درخواست کمک کند یا در حین تلاوت بخواهد از داور هادی برای بخش قرائت شده تأیید بگیرد یا نام سوره، شماره صفحه یا شماره آیه را از داور هادی بپرسد، به ازای هر مورد (۰/۵ امتیاز) از وی کسر خواهد شد.

تذکر ۶: داور هادی سؤالاتی را که از ابتدای سوره آغاز می‌شود، تنها به ذکر نام سوره اکتفا می‌کند و ابتدای سوره را قرائت نمی‌کند.

تذکر ۷: اگر حافظ پس از طرح سؤال توسط داور هادی، قرائت خود را پس از استعاذه و بسمله شروع کند و سپس از داور هادی بخواهد مجدد سؤال را تکرار نماید، کسر امتیاز در ستون کلمات درج خواهد شد.

تذکر ۸: اگر برگشت حافظ برای یادآوری قسمت بعدی بیش از یک جمله باشد، به ازای قرائت هر نفس اضافه از قبل (۰/۵ امتیاز) از وی کسر می‌شود.

تذکر ۹: چنانچه حافظ پس از اشتباه و تذکر داور، مرتکب اشتباه دیگری در تلاوت شود، صرفاً اشتباه اول ملاک کسر امتیاز است و کسر امتیاز آن در ستون عدم تصحیح، همان اشتباه درج خواهد شد.

مسابقات قرآن کریم دانش آموزان سراسر کشور فرم داوری وقف و ابتدا (رشته ترتیل، تحقیق) ۱۵ امتیاز

نام و نام خانوادگی قاری:

پایه تحصیلی:

استان:

سوره:

آیات:

ردیف	موارد کسر امتیاز	نمره	تذکرات لازم
۱	وقف، وصل یا ابتدای اقبح میان آیات	۲/۵ تا ۳	
۲	وصل اقبح در فواصل آیات	۲/۵ تا ۳	
۳	وقف، وصل یا ابتدای قبیح مغیر معنا میان آیات	۱/۵ تا ۲	
۴	وصل قبیح مغیر معنا در فواصل آیات	۱/۵ تا ۲	
۵	وقف، وصل یا ابتدای قبیح ناقص میان آیات	۱ تا ۱/۵	
۶	وصل قبیح ناقص در فواصل آیات	۱ تا ۱/۵	
۷	رعایت نکردن اولویت های وقف، وصل و ابتدا	۰/۵ تا ۱	
۸	نفس کشیدن مخفی یا آشکار در غیر محل وقف	۱/۵	
۹	تکرار هر بخش از آیه	۰/۵	
۱۰	وقف یا ابتدای اقبح در فواصل آیات	۱/۵	
۱۱	وقف یا ابتدای قبیح مغیر معنا در فواصل آیات	۱	
۱۲	وقف یا ابتدای ناقص در فواصل آیات	۰/۵	
۱۳	مکث طولانی (تا سقف ۱ امتیاز)	۰/۲۵	
کسر امتیاز وقف و ابتدا (از ۱۴)			
۱۴	رعایت نکردن بهترین وقف، وصل و ابتدا	۰/۲۵ تا ۰/۵	
امتیاز مثبت وقف و ابتدا:		۱	

نمره نهایی وقف و ابتدا:

نمره به حروف:

نام و نام خانوادگی داور:

امضاء:

تاریخ:

الف- موارد کسر امتیاز صحت قرائت و تجوید قرائت (۲۸ امتیاز)

	عناوین کسر امتیاز
	مخارج، صفات و احکام (۲۸ امتیاز):
	امتیاز:

ب- موارد کسر امتیاز فصاحت قرائت (۷ امتیاز)

	تلفظ ممتاز و روان حروف (۳ امتیاز):
	تلفظ ممتاز حرکات (۳ امتیاز):
	حفظ سرعت قرائت (۱ امتیاز):
	امتیاز نهایی:

نام و نام خانوادگی داور:
امضاء:

امتیاز نهایی تجوید به حروف:
تاریخ:

مسابقات قرآن کریم دانش آموزان سراسر کشور فرم داوری صوت (رشته ترتیل و حفظ قرآن کریم) ۲۰ امتیاز

نام و نام خانوادگی قاری یا حافظ: پایه تحصیلی: استان: سورة: آیات:

ردیف	نوع	نوع	نوع	نوع	نوع	نوع	نوع	نوع	نوع
۱	طنین	۶							
۲	انعطاف	۴							
۳	استفاده مطلوب و هنرمندانه	۳							
۴	شدت	۳							
۵	تحریر	۱/۵							
۶	مساحت	۲/۵	۸ درجه ۱ امتیاز	۱۱ درجه ۲ امتیاز	۱۲ درجه ۲/۵ امتیاز	۱۳ درجه ۳ امتیاز	۱۴ درجه ۳/۵ امتیاز	۱۵ درجه ۴ امتیاز	
امتیازات مثبت									
موارد کسر امتیاز از ۰/۵ تا ۱ امتیاز (اضطراب، لرزش، خش، گرفتگی، رگه دار شدن دائمی و مقطعی، خلط، قطع صدا ناشی از سرفه عطسه، سکسکه، جمع شدن آب در گلو، جیغ، خروسی شدن، پرش یا ناله در هنگام وقف)									
توضیح اشکالات:					امتیازات منفی:				

امتیاز نهایی: به حروف:

نام و نام خانوادگی داور: تاریخ: امضاء:

مسابقات قرآن کریم دانش آموزان سراسر کشور فرم وقف و ابتدا (رشته حفظ قرآن کریم) ۱۵ امتیاز

نام و نام خانوادگی حافظ: پایه تحصیلی: استان: سوره: آیات:

ردیف	موارد کسر امتیاز	نمره	اشکالات و ملاحظات
۱	وقف، وصل یا ابتدای اقبح میان آیات	۲/۵ تا ۳	
۲	وصل اقبح در فواصل آیات	۲/۵ تا ۳	
۳	وقف، وصل یا ابتدای قبیح مغیر معنا میان آیات	۱/۵ تا ۲	
۴	وصل قبیح مغیر معنا در فواصل آیات	۱/۵ تا ۲	
۵	وقف، وصل یا ابتدای قبیح ناقص میان آیات	۱ تا ۱/۵	
۶	وصل قبیح ناقص در فواصل آیات	۱ تا ۱/۵	
۷	رعایت نکردن اولویت‌های وقف، وصل و ابتدا	۰/۵ تا ۱	
۸	نفس کشیدن مخفی یا آشکار در غیر محل وقف	۱/۵ -	
۹	تکرار هر بخش از آیه غیرمربوط به فراموشی	۰/۵	
کسر امتیاز وقف و ابتدا:			

امتیاز نهایی: به حروف: نام و نام خانوادگی داور: تاریخ: امضاء:

مسابقات قرآن کریم دانش آموزان سراسر کشور فرم صوت (رشته تحقیق قرآن کریم) ۲۰ امتیاز

نام و نام خانوادگی قاری: پایه تحصیلی: استان:
سوره: آیات:

ردیف	موضوع	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	توضیحات
۱	طنین	۵										
۲	انعطاف	۴										
۳	استفاده مطلوب و هنرمندانه	۳										
۴	شدت	۲										
۵	تحریر	۲										
۶	مساحت	۴	۸ درجه ۱ امتیاز	۱۱ درجه ۲ امتیاز	۱۲ درجه ۲/۵ امتیاز	۱۳ درجه ۱۳ امتیاز	۱۱ درجه ۲ امتیاز	۱۱ درجه ۲ امتیاز	۱۵ درجه ۴ امتیاز			
امتیازات مثبت												
امتیازات منفی:	موارد کسر امتیاز از ۰/۵ تا امتیاز اضطراب، لرزش، خش، گرفتگی، رگه دار شدن دائمی و مقطعی، خلط، قطع صداناشی از سر فہ، عطسه، سسکه، جمع شدن آب در گلو، جیغ، خروسی شدن، پرش یا ناله در هنگام وقف توضیح اشکالات:											

امتیاز نهایی صوت: به حروف: تاریخ: امضاء:

مسابقات قرآن کریم دانش آموزان سراسر کشور
فرم تجوید (رشته حفظ قرآن کریم) ۳۵ امتیاز

نام و نام خانوادگی: پایه تحصیلی: استان:
سوره: آیات:

عناوین کسر امتیاز	سؤال اول سوره: آیات:	سؤال دوم سوره: آیات:	سؤال سوم سوره: آیات:
مخارج، صفات واحکام (۲۸ امتیاز)			
فصاحت، قرائت (۷ امتیاز)			
تلفظ ممتاز و روان حروف (۳ امتیاز)			
تلفظ ممتاز حرکات (۳ امتیاز)			
حفظ سرعت قرائت (۱۱ امتیاز)			
امتیاز نهایی هر سؤال			

نمره نهایی تجوید: به حروف: نام و نام خانوادگی داور: تاریخ: امضاء

مسابقات قرآن کریم دانش آموزان سراسر کشور فرم لحن (رشته‌های ترتیل و حفظ قرآن کریم) ۳۰ امتیاز

استان:

پایه تحصیلی:

آیات:

نام و نام خانوادگی:

سوره:

ردیف	شرح امتیاز	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	جمع امتیاز
۱	رعایت اسلوب ترتیل	۵ امتیاز										
۲	تنوع ردیف‌های لحنی	۴ امتیاز										
۳	تنظیم و توزیع آهنگ‌های بر عبارات	۴ امتیاز										
۴	رعایت تکیه‌های صوتی	۴ امتیاز										
۵	قدرت تنغیم	۴ امتیاز										
۶	تأثیر معنوی	۲ امتیاز										
۷	خلافت مطابق با عرف ترتیل	۲ امتیاز										
۸	القای معانی و رعایت تعبیرات	۲ امتیاز										
۹	انتخاب سرعت مناسب	۲ امتیاز										
۱۰	استفاده هنری و مطلوب از تحریرها	۱ امتیاز										
	جمع امتیاز کسر شده:	۳۰ امتیاز										

به حروف:

نمره نهایی:

تاریخ:

نام و نام خانوادگی داور:

امضاء

مسابقات قرآن کریم دانش آموزان سراسر کشور
فرم حسن حفظ (رشته حفظ قرآن کریم) ۱۰۰ امتیاز

نام و نام خانوادگی: پایه تحصیلی: استان:
سوره: آیات:

ملاحظات	مکث یا تکرار	عدم رعایت ترتیب آیات و جابه جایی آنها			اشتباه در کلمات حروف (حذف، اضافه، جابه جایی و تغییر)	اشتباه در یک کلمه حروف (حذف، اضافه، جابه جایی و تغییر)	اشتباه در حرکات و حروف (حذف و اضافه، جابه جایی و تغییر)	موارد کسر امتیاز
		عدم رعایت ترتیب آیات و جابه جایی بیش از یک آیه	عدم رعایت ترتیب آیات و جابه جایی در حد یک آیه	عدم رعایت ترتیب آیات و جابه جایی				
	۰/۵ -	عدم تصحیح ۵ -	تصحیح با تذکر ۳/۵ -	تصحیح فوری ۲/۵ -	عدم تصحیح ۴/۵ -	تصحیح با تذکر ۳ -	تصحیح فوری ۲ -	سؤال اول: نام سوره: شماره آیه: شماره صفحه:
					عدم تصحیح ۴ -	تصحیح با تذکر ۲/۵ -	تصحیح فوری ۱/۵ -	
					عدم تصحیح ۳ -	تصحیح با تذکر داور ۲ -	تصحیح فوری ۱ -	
						عدم تصحیح ۱ -	تصحیح فوری ۰/۵ -	سؤال دوم: نام سوره: شماره آیه: شماره صفحه:
								سؤال سوم: نام سوره: شماره آیه: شماره صفحه:

نمره نهایی: به حروف: نام و نام خانوادگی داور: تاریخ: امضاء

مسابقات قرآن کریم دانش آموزان سراسر کشور
فرم لحن (رشته قرائت تحقیق) ۳۰ امتیاز

نام و نام خانوادگی: پایه تحصیلی: استان:
 سورة: آیات:

ردیف	معیارهای سنجش و ارزیابی	وزن	معیار	بسیار خوب	خوب	متوسط	ضعیف	خیلی ضعیف
۱	قدرت تنگیم	۵ امتیاز	شروع تلاوت به طور غیر متعارف	۲ امتیاز				
۲	تنظیم و توزیع آهنگ بر عبارات	۴ امتیاز	ناهمگونی بیش از ۱/۵ پرده ردیف‌ها	۲ امتیاز				
۳	رعایت نکیه‌های صوتی	۴ امتیاز	خروج از مقام	۱ امتیاز				
۴	القای معانی و رعایت تعبیرات	۴ امتیاز	انتقال ناهمگون مقام	۱ امتیاز				
۵	تنوع ردیف‌های لحنی	۲ امتیاز	ناهمگونی کمتر از ۱/۵ پرده ردیف‌ها	۱ امتیاز				
۶	تأثیر معنوی	۲ امتیاز	ناهمگونی صوت و لحن	۱ امتیاز				
۷	انتخاب ردیف‌های زیبا و جذاب	۲ امتیاز	تکلف و فشار در اجرای نغمات	۰/۵ امتیاز				
۸	خلاقیت ردیف‌های لحنی	۲ امتیاز	عدم توازن در سرعت تلاوت	۰/۵ امتیاز				
۹	استفاده هنری و مطلوب از تحریرها	۲ امتیاز	خروج از ردیف صدا (ناکوکی)	۰/۲۵ امتیاز				
۱۰	ارائه فرودعرفی	۲ امتیاز	نامطلوب بودن تحریرها	۰/۲۵ امتیاز				
۱۱	انتخاب سرعت مناسب	۱ امتیاز	جمع امتیاز کسر شده					
	جمع امتیاز	۳۰						

نمره نهایی: به حروف:

نام و نام خانوادگی داور: تاریخ: امضاء

آیین‌نامه و فرم داوری رشته تفسیر (مفاهیم) قرآن کریم آراستگی ظاهری (۱ امتیاز):

- در این بخش، استفاده از پوشش مناسب اسلامی، تمیز و متناسب با شأن مسابقات مدنظر می‌باشد. در بخش دختران نیز استفاده از حجاب برتر موردنظر است.

رعایت وقار در حین ارائه مطالب (۱ امتیاز):

- شرکت‌کننده در این رشته وقار و متانت لازم متناسب با شأن کلام الهی را در حین ارائه مدنظر قرار دهد. آرامش داشته باشد و در حین ارائه راه نرود و رفتارهای افراطی نظیر مشت کوبیدن روی تریبون و ... را انجام ندهد، عادات رفتاری غلط (تیک) نداشته باشد مانند دست زدن مکرر به گوش، درست کردن مکرر چادر و ...

حُسن آغاز سخن (۲ امتیاز):

- چنانچه دانش‌آموزی لفظ بسم الله الرحمن الرحيم و صلوات بر پیامبر مکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) وائمه اطهار (علیهم السلام) را به صورت ساده ذکر نماید نمره کامل را می‌گیرد. برای ذکر بسم الله الرحمن الرحيم ۱ نمره، برای صلوات کامل ۱ نمره (اللهم صل علی محمد ۰/۵ نمره و آل محمد ۰/۵ نمره) اما چنانچه دانش‌آموزی موارد فوق الذکر را در قالب عبارات نثر یا شعر یا متون عربی زیبا بیان نماید حد اکثر ۱ نمره در قسمت شیوایی بیان و رسا بودن مطالب (آیتم استفاده از امثال، حکم، شعر و ...) به او تعلق خواهد گرفت.

خواندن آیه (۳ امتیاز) و ترجمه (۴ امتیاز) جمعاً ۷ امتیاز:

- در قرائت آیات، فقط صحت قرائت، ملاک است و بابت هر اشتباه اعرابی (۲۵٪ امتیاز) بیان نادرست کلمه و تصحیح فوری (۵٪ امتیاز) بیان نادرست کلمه و عدم تصحیح (۱ نمره) کسر خواهد شد. (صوت و لحن و تجوید مد نظر نیست).

- در بخش ترجمه، اگر دانش‌آموزی ترجمه آیات قرعه را بعد از قرائت آیات موردنظر بگوید یا این که به صورت مجزا، بعد از هرآیه ترجمه همان آیه را گفته سپس به آیه بعدی بپردازد نمره کامل ترجمه به او تعلق خواهد گرفت. لازم به ذکر است که ترجمه باید روان و قابل فهم بوده و از ترجمه تحت‌اللفظی خودداری گردد. (در ترجمه آیات میبایست از ترجمه تفسیر نمونه استفاده شود).

مفردات (۶ امتیاز) (۲ مورد هرکدام ۳ امتیاز):

- چنانچه در شرح آیات انتخابی تفسیر مرجع «مفرد» یا «مفردات» ذکر نگردیده باشد دانش‌آموز میبایست شخصاً واژه‌های نامانوس و مهم را از آیات مورد نظر استخراج یا از منابع معتبر دیگر استفاده نماید و چنانچه دانش‌آموزی به منابع دیگر مراجعه ننمود و مفرده‌ای را بیان نکرد، فقط ۳ نمره کسر می‌گردد. (با توجه به اختصاص ۶ نمره به این بخش ذکر حداقل ۲ کلید واژه کافی است).

مفاهیم اصلی از تفسیر مرجع (۲۵ امتیاز):

- در این قسمت صرفاً محتوای تفسیر نمونه بدون در نظر گرفتن ترجمه، مفردات، استنادات، نتیجه‌گیری و فن بیان مدنظر می‌باشد.
شیوایی بیان (۲۰ امتیاز) موارد زیر مصادیق شیوایی بیان و رسا بودن مطالب می‌باشند:

- (۱) نداشتن لهجه مُخِل ۲ نمره؛
- (۲) استفاده از ادبیات محاورهای فاخر ۴ نمره؛
- (۳) ارتفاع صدا متناسب با محتوا ۳ نمره؛
- (۴) لحن مناسب متناسب با محتوا ۳ نمره؛
- (۵) مکث و تسریع به موقع در کلام ۲ نمره؛
- (۶) استفاده بجا و مناسب از دست‌ها ۲ نمره؛
- (۷) تقسیم نگاه ۲ نمره؛
- (۸) استفاده از امثال، حکم، شعر و ... ۲ نمره.

استنادات (تفسیر مرجع و غیر مرجع در صورت مرتبط بودن) (۶ امتیاز):
 - در این بخش ذکر یک مورد از اسنادی که در تفسیر مرجع ذکر گردیده، جهت کسب نمره کامل کفایت می‌کند و چنانچه در تفسیر مرجع به آیات دیگر و احادیث استناد نشده باشد دانش‌آموز می‌بایست به تفاسیر دیگر مراجعه نموده و یک سند ذکر نماید. اگر در محتوای تفسیر مرجع سندی ذکر نشده باشد و خود دانش‌آموز نیز از طریق سایر تفاسیر سندی اقامه نکند فقط (۳ نمره) از او کسر می‌گردد (چرا که هیچ سندی در تفسیر مرجع وجود نداشته است).

توجه: مراجعه دانش‌آموز به دیگر تفاسیر جهت تأمین سند، شامل نمره تشویقی نمی‌گردد.

برداشت کلی (۱۰ امتیاز):

- در بخش برداشت کلی (نتیجه‌گیری) بیان نتیجه یا معرفی پیام آیه مورد قبول بوده و در فرم پیشنهادی، ۱۰ نمره برای این مورد در نظر گرفته می‌شود. لازم به ذکر است که ذکر ۲ نتیجه متفاوت و در عین حال متناسب با موضوع آیات برای کسب ۱۰ نمره کافیت.
 تسلط بر جایگاه و آرامش و طمأنینه (۲ امتیاز):
 - مصادیق این بخش شامل عدم استفاده از جزوه یا برگ یادداشت و نداشتن لرزش صدای حاصل اضطراب و استرس می‌باشد و از سقف ۲ امتیاز با نظر داور نمره داده می‌شود.

موارد تشویقی

الف: استناد به دیگر تفاسیر (حداکثر ۲ نمره) که در این جا دانش‌آموز می‌بایست به سایر منابع تفسیری مراجعه کرده و شرح تفسیری متفاوتی ارائه دهد.
 ب: خواندن از حفظ به همراه صحت قرائت (حداکثر ۲ نمره که ۵/۱ نمره به لحن و ۱/۵ نمره به حفظ آیات تعلق می‌گیرد).

موارد کسرامتیاز:

- (الف) بیان نادرست کلمه و تصحیح فوری ۵/؛
 (ب) بیان نادرست کلمه و عدم تصحیح ۱؛
 (ج) بیان نادرست جمله و تصحیح فوری ۱؛
 (د) بیان نادرست جمله و عدم تصحیح ۲؛
 (ه) زمان ارائه کنفرانس ۱۰ دقیقه است و عدم رعایت آن منجر به کسر یک امتیاز در هر ۳۰ ثانیه می شود.

مسابقات قرآن کریم دانش آموزان سراسر کشور فرم داوری رشته تفسیر (کنفرانس) ۸۰ امتیاز

نام و نام خانوادگی: پایه تحصیلی: آیات:
 استان: سوره:

ردیف	ملاک های ارزشیابی	حداکثر امتیاز	موارد کسر امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	آراستگی ظاهری	۱		
	کیفیت حضور در صحنه	۱		
۲	ذکر نام و یاد خداوند	۱		
	حسن آغاز سخن	۱	صلوات و درود بر پیامبر مکرم اسلام (صلی اله علیه و آله وسلم) و ائمه معصومین (علیهم السلام)	

رتبه	ملاک‌های ارزشیابی	حداکثر امتیاز	موارد کسر امتیاز	امتیاز کسب شده
۳	کیفیت بیان مطالب	۳	خواندن آیه	
		۴	ترجمه روان	
		۶	مفردات (۲ مورد هرکدام ۳ امتیاز)	
		۲۵	مفاهیم اصلی از تفسیر مرجع	
		۲۰	شیوایی بیان	
		۶	استناد به آیه یا روایت از تفسیر مرجع و غیر مرجع	
		۱۰	برداشت کلی (به ازای هر موضوع یک برداشت)	
		۲	تسلط بر جایگاه و آرامش و طمأنینه	
۴	موارد تشویق و کسر امتیاز	۲	استناد به دیگر تفاسیر	
		۲	خواندن از حفظ به صورت صحیح	
			بیان نادرست	
			مدیریت زمان	
	جمع امتیاز کنفرانس		۸۰	

امتیاز کسب شده:

امضاء:

نام و نام خانوادگی داور:

تاریخ:

امتیاز کتبی	۲۰	
جمع کل (کتبی و کنفرانس)	۱۰۰	

دستورالعمل مسابقات عترت

شرایط مسابقه و شرکت‌کنندگان:

- مرحله اول و دوم مسابقه نهج البلاغه و صحیفه سجادیه به صورت کتبی و مسابقه مداحی شفاهی برگزار می‌شود.
- مرحله سوم و چهارم مسابقات نهج البلاغه، صحیفه سجادیه به صورت کتبی و شفاهی و مداحی تنها به صورت شفاهی برگزار می‌شود.
- در رشته صحیفه سجادیه، دانش‌آموزان تمامی پایه‌ها در مرحله سوم و چهارم باید تسلط کامل بر زندگی‌نامه، قرائت صحیح فرازهای انتخابی به قید قرعه، ترجمه و شرح دعای تعیین شده را داشته باشند.
- دانش‌آموزان عزیز برای مطالعه بیشتر می‌توانند از کتاب صحیفه سجادیه ترجمه و شرح آیت‌الله ممدوحی، حجج الاسلام والمسلمین انصاریان، فیض الاسلام و ... استفاده نمایند.
- آزمون کتبی صحیفه سجادیه دارای ۲۰ امتیاز می‌باشد که شامل سؤالات تستی از محتوای مسابقه است.
- مسابقات رشته نهج البلاغه نیز در مراحل سوم و چهارم به صورت کتبی (تستی) (۲۰ امتیاز) و ارائه کنفرانس (۸۰ امتیاز) می‌باشد که شرکت‌کنندگان این رشته می‌بایست یکی از خطبه‌های اعلام شده را انتخاب و ضمن پژوهش و تحقیق در مورد آن خطبه (با مراجعه به کتاب پیام امام امیرالمومنین (علیه السلام) نوشته آیت الله مکارم شیرازی) آمادگی ارائه کنفرانس ۱۰ دقیقه‌ای را داشته باشند. دانش‌آموزان گرامی در صورت داشتن هرگونه سؤال و ابهام می‌توانند به صورت تلفنی و یا حضوری با کارشناسیهای قرآن، عترت و نماز ادارات آموزش و پرورش ارتباط برقرار نمایند.
- متن و محتوای مسابقات نهج البلاغه و صحیفه سجادیه و نیز فرازهای ادعیه و زیارت‌نامه‌های مسابقه مداحی، طبق جداول حدود و محتوای مسابقات در سایت اداره کل قرآن، عترت و نماز به نشانی پستی www.serat.pt.medu.ir قابل دریافت می‌باشد.

حدود و محتوی مسابقه نهج البلاغه

۱- دوره اول متوسطه

رتبه تحصیلی	مرحله اول (آموزشگاه)	مرحله دوم (منطقه‌ای)	مرحله سوم (استان)	خطبه‌های پیشنهادی جهت کنفرانس
هفتم	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه‌های ۲۰ و ۲۳۱	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه ۲۳۱ و شرح و ترجمه خطبه ۲۰	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۲۰ و خطبه کنفرانس	۲۳۹-۷۷- ۵۵-۲۳۱- ۶۳
هشتم	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه‌های ۲۲۴ و ۲۳۳	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه ۲۲۴ و شرح و ترجمه خطبه ۲۳۳	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۲۳۳، و خطبه کنفرانس	۲۰۴-۱۴۱- ۹۶-۲۲۴- ۲۱۱
نهم	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه‌های ۱۰۵ و ۱۵۷	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه ۱۵۷ و شرح و ترجمه خطبه ۱۰۵	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۱۰۵، و خطبه کنفرانس	۱۷۴-۴- ۳۷-۱۵۷-

۲- دوره دوم متوسطه رشته نهج البلاغه

پایه تحصیلی	مرحله اول (آموزشگاه)	مرحله دوم (منطقه)	مرحله سوم (استان)	مرحله چهارم (کشوری)	نوع و تعداد خطبه‌های مسابقات
اول متوسطه	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه‌های ۴۵ و ۱۵۸	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه و شرح خطبه‌های ۴۵ و ۱۵۸	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۱۵۸ و خطبه کنفرانس	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۱۵۸ و خطبه کنفرانس	۱۰-۸-۴۵-۱۴۱
دوم متوسطه	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه‌های ۴۱ و ۱۱۰	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه و شرح خطبه‌های ۴۱ و ۱۱۰	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۱۱۰ و خطبه کنفرانس	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۱۱۰ و خطبه کنفرانس	۱۳۰-۷۶-۴۱-۵۰
سوم متوسطه	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه‌های ۳۲ و ۲۳	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه و شرح خطبه‌های ۳۲ و ۲۳	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۲۳ و خطبه کنفرانس	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۲۳ و خطبه کنفرانس	۳۲-۸۴-۴۲-۱۲۶
چهارم متوسطه	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه خطبه‌های ۲۸ و ۱۰۰	آزمون کتبی: پرتوی از زندگی‌نامه امام علی (علیه‌السلام) و ترجمه و شرح خطبه‌های ۲۸ و ۱۰۰	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۲۸ و خطبه کنفرانس	آزمون کتبی: ترجمه و شرح خطبه ۲۸ و خطبه کنفرانس	۱۰۰-۱۱۹-۱۷-۶۴

تذکر: منظور از خطبه کنفرانس؛ خطبه‌ای است که دانش‌آموز آن را از میان خطبه‌های معرفی شده برای ارائه کنفرانس برگزیده است.

آیین‌نامه‌ی داوری مسابقه نهج البلاغه:

کیفیت اجرای برنامه در روز مسابقه بدین ترتیب است که شرکت کننده بعد از انتخاب قرعه‌ی نوبت اجرای برنامه و قرار گرفتن در جایگاه، ابتدا اقدام به معرفی خود نموده و سپس خطبه‌ی انتخابی خود را در قالب کنفرانس ارائه می‌نماید.

۱- نام و یاد خدا و درود بر پیامبر مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله) و ائمه اطهار (علیهم السلام)

- اگر دانش‌آموزی فقط به «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» و عبارت کوتاهی مثل «صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ...» بسنده نماید، ۱/۵ امتیاز به او تعلق می‌گیرد.
- چنانچه دانش‌آموزی عبارت‌های فوق‌الذکر را در قالب نظم، نثر یا متون عربی زیبایی هم بیان نماید، امتیاز کامل (۲ امتیاز) به او تعلق می‌گیرد.
- چنانچه دانش‌آموزی علاوه بر عبارت‌های فوق‌الذکر جملاتی در قالب نظم، نثر یا متون عربی زیبا و مرتبط با موضوع کنفرانس هم بیان نماید، امتیاز کامل (۲ امتیاز) به او تعلق می‌گیرد.

- اگر دانش‌آموزی کلیه موارد را فقط به فارسی بیان کند، (مثلاً بگوید: به نام خدا و با درود بر پیامبر و ...) ۱ امتیاز و یا بیان فارسی را در قالب نظم و نثر زیبا بیان کند؛ ۱/۵ امتیاز به او تعلق می‌گیرد.

- با توجه به مدت کوتاه ۱۰ دقیقه برای ارائه مطالب و نیز ضرورت در مدیریت زمان، لازم است از مقدمه‌چینی‌های طولانی و غیر ضروری، مانند استفاده از متون ادبی طولانی و یا معرفی کتاب نهج البلاغه و سید رضی و ... پرهیز شود. در غیر این صورت از بند ۹ شیوایی و ... ۰/۵ امتیاز کسر می‌شود.

۲- آراستگی و رعایت پوشش

- در این بخش علاوه بر توجه به پوشش مناسب، رعایت وقار و متانت در حین اجرا نیز مد نظر می‌باشد. (۳ امتیاز) در صورت عدم رعایت هر مورد، حداکثر ۰/۵ امتیاز کسر می‌شود.

- مواردی چون یقه باز، لباس نامناسب و نامرتب، پوشیدن دمپایی و ... برای پسران و افتادن چادر روی شانه، عدم رعایت پوشش مو و نیز استفاده دختران از لباس‌ها و وسایلی که متانت اخلاقی و دینی آنها را کاهش می‌دهد از مصادیق کسر امتیاز هستند.

- حرکات و رفتارهایی که در شأن دانش‌آموز شرکت کننده در مسابقه نهج‌البلاغه نیست مانند: ادا در آوردن، مسخره کردن، راه رفتن با ناز و ادا و غیره نیز از مصادیق کسر امتیاز هستند. (از زمان برخاستن از محل استقرار در سالن و حضور در جایگاه و برگشت و نشستن در محل خود، مد نظر است).

۳- ارائه کتبی متن کنفرانس

- دانش‌آموز باید خلاصه متن کنفرانس خود را به صورت تایپ شده (با فونت ۱۴) در روز مسابقه تحویل داوران دهد. (۲ امتیاز)

- متن کنفرانس نیاز به تلق و شیرازه ندارد و امتیازی به آن تعلق نمی‌گیرد. و چنانچه بیش از دو صفحه باشد به ازای هر صفحه اضافی ۰/۵ امتیاز کسر می‌شود.

- در صورتی که متن کتبی کنفرانس عنوان بندی نداشته باشد، (مانند: دسته بندی مطالب اعم از مقدمه، متن اصلی، نتیجه، پیشنهاد و ...) ۰/۵ امتیاز کسر می‌شود.

- اگر این متن مشخصات کامل نیز نداشته باشد، (نام و نام خانوادگی، استان، پایه تحصیلی، نام (عنوان) و شماره خطبه) موجب کسر ۰/۵ امتیاز خواهد شد. - بیان کلیات (مقدمه).

۴- معرفی خطبه

- بیان نام (یا عنوان) و شماره خطبه. (۲ امتیاز)

- شماره خطبه باید بر اساس نسخه صبحی صالح باشد. (از آن جا که نهج البلاغه مرحوم دشتی از نظر شماره خطبه با نسخه صبحی صالح هماهنگ است استفاده از این کتاب بلامانع است). بیان شماره خطبه ۰/۵ امتیاز دارد. مقایسه شماره صبحی صالح با یک نسخه دیگر (مانند: فیض الاسلام، بنیاد نهج البلاغه، عبه، ابن ابی الحدید و ...) نیز ۰/۵ امتیاز دارد.

- برخی خطبه‌های نهج البلاغه نام مشهوری دارند که در نسخ نهج البلاغه به آنها اشاره شده است. اگر خطبه انتخابی از این دسته باشد لازم است دانش‌آموز به نام مشهور آن خطبه اشاره کند. مانند: «خطبه همام» و از آن جا که بسیاری از خطبه‌ها نام خاصی ندارند، باید به عنوان آنها اشاره کرد. نمونه‌هایی از عنوان خطبه: «خطبه امام در جنگ صفین»، «خطبه امام در نکویش اهل کوفه»، «خطبه امام در باب فضایل اهل بیت» و غیره. بیان نام و یا عنوان خطبه ۱ امتیاز دارد.

- در صورت نداشتن نام و یا عنوان خاص برای یک خطبه، ذکر آن لازم است و ۱ امتیاز دارد.

۵- ذکر فضای حاکم بر خطبه

- ذکر فضای حاکم بر خطبه انتخابی یعنی ارائه یک سری اطلاعات کلی از فراز و یا فرازهای خطبه و بیان موضوع و یا موضوعات مطرح شده در آن خطبه است. (۴ امتیاز)

- در معرفی فضای حاکم بر خطبه ذکر الفاظی چون «سیاسی، اخلاقی، اعتقادی و ...» به تنهایی کفایت نمی‌کند؛ بلکه دانش‌آموز باید به طور اجمال فضای حاکم بر خطبه را در قالب چند جمله ترسیم کند. (مثلا در مورد خطبه ۱۴۰ بگوید: حضرت در این خطبه به بیان آثار سوء غیبت کردن و شنیدن آن می‌پردازند و از آن جا که مبحث غیبت از جمله گناهان زبانی است و در حوزه مباحث اخلاقی جای می‌گیرد می‌توان گفت فضای حاکم بر این خطبه «اخلاقی» است).

- گاهی یک خطبه دارای چند موضوع، در فرازهای مختلف است که با هم ارتباط معنایی دارند؛ و در برخی موارد ظاهراً این موضوعات با هم ارتباطی ندارند؛ که در بسیاری از نسخه‌های نهج‌البلاغه (از جمله مرحوم دشتی) به صورت بخش‌های جداگانه و برای هر بخش عنوان و تیتراژ خاصی آمده است. دانش‌آموز در این قسمت باید این فرازها و موضوعات آنها را معرفی کند و فراز انتخابی خود را نیز مشخص نماید. (مانند: خطبه ۱۰۳ دارای ۳ فراز می‌باشد که عبارتند از: روش برخورد با دنیا، ارزش عالم و بی‌ارزشی جاهل، سخن از آینده. و من (دانش‌آموز) فراز اول را برای تحقیق انتخاب کردم).

۶- پیشینه تحقیق و بیان محدودیت‌ها

- منظور از پیشینه تحقیق آن است که چه پژوهش‌ها و تحقیقاتی درباره خطبه یا موضوع مورد بحث انجام شده است و دانش‌آموز از چه منابعی استفاده کرده است. حداقل ۲ منبع؛ ۴ امتیاز به شرح ذیل دارد:

الف) ذکر نام کتاب یا هر منبع دیگر و یا نام نویسنده به درستی تلفظ شوند. (۲ امتیاز)؛

ب) ذکر منابع به شرط توضیح مختصر با بیان جمله‌ای از آن و یا اشاره به فصول آن یا هر جمله و عبارتی که به داور اطمینان دهد که دانش‌آموز منبع مورد نظر را ملاحظه کرده است. (۲ امتیاز) در غیر این صورت فقط ۱ امتیاز اختصاص می‌یابد.

- مواردی مانند معرفی کامل کتاب همراه با شماره جلد، شماره صفحه و نام نویسنده می‌تواند مصداق اطمینان دادن به داور باشد.

توجه: ذکر پیشینه تحقیق یا پژوهش هم در رابطه با موضوع خطبه و هم در رابطه با خود خطبه مورد پذیرش است.

- محدودیت‌ها: این بخش می‌تواند شامل محدودیت‌هایی اعم از زمان، منابع و عدم درک مفاهیم والای کلام امام باشد. (۲ امتیاز)
- محدودیت اعلام شده باید منطقی و قابل قبول باشد.
- در صورتی که محدودیتی برای شرکت کننده وجود نداشته است اعلام آن الزامی است. و اگر آن را اعلام نکند امتیازی به او تعلق نمی‌گیرد.

۷- اهداف و انگیزه‌ها

- بیان انگیزه و هدف فرد از انتخاب خطبه یا فراز مورد نظر. (۴ امتیاز)
- انگیزه: دانش‌آموز بیان کند که چه انگیزه درونی او را به سمت انتخاب این خطبه کشانده است. به تعبیر دیگر انتخاب این خطبه به کدام نیاز، سؤال و یا دغدغه ذهنی او پاسخ می‌دهد. (۲ امتیاز)
- هدف: دانش‌آموز باید اعلام کند با انجام این تحقیق چه هدفی را دنبال می‌کند و به کجا می‌خواهد برسد و هم‌چنین قصد دارد با ارائه دیدگاه امام در خصوص موضوع مورد نظر چه خدمتی به جامعه بنماید. (۲ امتیاز)
- بیان انگیزه‌ها و اهداف کلی و خارج از موضوع خطبه (مانند: آشنایی بیشتر با نهج‌البلاغه و با کلام امام) مورد پذیرش نیست و انگیزه و هدف فرد باید در فضای موضوع خطبه باشد.

۸- روشن و واضح بودن ارائه مطالب

- الف) ارائه مطالب غنی از نظر محتوایی و تحلیل، تفسیر و بیان استدلال در رابطه با مطالب ذکر شده و حتی‌الامکان با ذکر مثال (۱۲ امتیاز)
- ۱) تفهیم کامل و صحیح کلام از طریق منعقد کردن کامل کلام در حین کنفرانس. (۴ امتیاز)

- مواردی چون ادای جملات پشت سرهم بدون انقطاع نفس و بدون رعایت مکث لازم، بیان ناقص و یا نا مفهوم کلمات و جملات، غلط به کار بردن افعال جمله و یا استفاده از جملات خیلی طولانی به شکلی که فرصت بازگشت ذهنی به ابتدای جمله را برای شنونده سخت کند؛ موجب کسر ۰/۵ امتیاز برای هر مورد خواهد شد.

(۲) بیان دانش‌آموز باید مستدل، قوی و مناسب باشد. (استدلال عقلی و نقلی، به جا و به موقع). (۲ امتیاز)

- منظور آن است که نوع تحقیق استدلالی باشد نه گزارشی، توصیفی، احساسی و یا شعارگونه، بلکه ادعاهای او همراه با اقامه دلیل باشد. در غیر این صورت ۱ امتیاز تعلق می‌گیرد.

(۳) اشاره به نظرات امام و مفاهیم اصلی بیان ایشان بر اساس آیات و روایات. ۲ امتیاز.

- استفاده مناسب و درست از آیات و یا سایر بیانات امام در جاهای دیگر اعم از نهج البلاغه و دیگر کتب حدیثی در جهت توضیح و تبیین بهتر کلام امام. (۴) استفاده از شاهد مثال در موضوع کنفرانس و مقایسه آن با شرایط موجود روز. ۲ امتیاز

- این شاهد مثال می‌تواند بیان یک بیت شعر یا ضرب‌المثل و یا یک حکایت باشد و یک مورد از موارد مذکور کفایت می‌کند.

توجه: ارائه مطالب دانش‌آموزان باید با توجه به مطالب خطبه بیان شده و حالت سخنرانی یا مقاله‌گویی صرف نداشته باشد. و در صورتی که از مطالب اصلی دور شود یا بدون دلیل مطلب را کش دهد، هر مورد ۰/۵ امتیاز و حداکثر تا ۱ امتیاز کسر خواهد شد.

ب) ذکر بعضی از عبارات مهم فرازهای مورد شرح به صورت عربی (با اعراب صحیح) به همراه ترجمه آنها حداکثر ۲ امتیاز دارد.

۹- شیوایی و جذابیت بیان مطالب

موارد یاد شده زیر از جمله مصادیق شیوایی و جذابیت بیان است که در مجموع دارای ۸ امتیاز می‌باشد:

الف) ارائه سلیس، روان و قابل فهم مطالب با رعایت ساختار جمله‌ها و ترتیب آنها. (۳ امتیاز)

ب) لحن بیان و ارتفاع مناسب صدا هر کدام یک امتیاز دارند. (۳ امتیاز)
- تفاوت لحن دانش‌آموز و ارتفاع صدای او هنگام بیان هر موضوع و تناسب داشتن با آن موضوع. (هنگام خواندن آیات و روایات و شعر؛ زمان بیان جملات سؤالی یا خبری و ...)
- فاخر و باطمینان خواندن آیات و روایات.
- در صورتی که موضوع حماسی است لحن هم باید حماسی باشد یا موضوع اخلاقی لحن احساسی و ...

- نداشتن لرزش و اضطراب در صدا و داد زدن بی‌دلیل و ناگهانی.
ج) مکث بی‌مورد و طولانی و عدم تسریع به موقع در کلام، منجر به کسر (۲ امتیاز) می‌شود.

- نمونه‌هایی چون مکث هنگام مرور کردن مطالب در ذهن، تکرار غیر ضروری برخی جملات و کلمات، نگاه مستمر به یادداشت و ... از مصادیق کسر نمره در این بند خواهد بود. (هر مورد بین ۰/۲۵ تا ۰/۵ نمره بر اساس میزان مکث)

د) استفاده به جا و مناسب از ابزارهای فن بیان مانند حرکت دستان، تقسیم نگاه و ... (۲ امتیاز)

- موارد چون حرکات اضافی و تصنعی دست و بدن، به یک نقطه نگاه مستمر داشتن و ... از مصادیق کسر نمره در این بند است.

۱۰- تناسب مطالب با موضوع

- مطالب ارائه شده باید با موضوع خطبه یکسان و هم‌سو و متناسب باشد و شرح انجام شده حول محور اصلی بحث باشد. دانش‌آموز می‌تواند مواردی از خطبه‌ها و نامه‌ها و یا حکمت‌های دیگر را که از نظر مفهوم و محتوا مکمل بحث باشند را در متن اصلی خود بیاورد. (۸ امتیاز)

- تناسب مطالب اعم از مطلب اصلی، آیات و روایات، اشعار، ضرب‌المثل‌ها و ...

- از هرگونه مطلبی که حاوی القائات سیاسی باشد یا به جهت گرفتن امتیاز حالت شعارزدگی پیدا کند، پرهیز شود.

۱۱- بیان مفردات و واژگان محوری خطبه

برای کسب ۳ امتیاز این بند، دانش‌آموز باید ۲ واژه کلیدی و مهم را از متن عربی خطبه استخراج کند و به بیان موارد زیر بپردازد:

الف) بیان ریشه کلمه و معنای لغوی آن؛

ب) کاربرد و اهمیت آن از نظر امام.

۱۲- نظم در گفتار و سیر منطقی شرح موضوع

- در این مورد، سیر گفتار دانش‌آموز و زنجیروار بودن مطالب ارائه شده از ابتدا تا انتهای شرح مد نظر است. نظم و ترتیب در گفتار بر اساس چینش فرم داوری پیشنهاد می‌گردد. (۴ امتیاز)

- اگر جا به جایی منطقی باشد اشکالی ندارد. مثلاً: بیان محدودیت در انتهای بحث و قبل از پیشنهادات. یا ذکر کلیات و اهداف و انگیزه‌ها حتماً باید در آغاز کنفرانس باشد و مواردی چون پیشنهاد و نتیجه در انتهای بحث بیاید. تا سیر منطقی رعایت شود.

- مدیریت زمان در طول کنفرانس: نه آن‌که در آغاز سخن با آرامش سخن بگوید و در انتها به علت کمبود وقت با سرعت مطالب را بیان کند.

۱۳- استفاده از آیات، روایات و احادیث مرتبط

- در این بخش با ذکر ۳ مورد از آیات، روایات و احادیث به شرط تناسب آنها با موضوع مورد بحث، ۶ امتیاز تعلق می‌گیرد؛ که ۳ امتیاز آن مربوط به تعداد و ۳ امتیاز دیگر مربوط به کیفیت موارد می‌باشد.

- کیفیت می‌تواند شامل هر کدام از این موارد باشد: صحیح خواندن متن عربی آیه، روایت و حدیث (ادای صحیح اعراب‌ها و نه تجوید) و نیز رعایت وقف و ابتدا و همچنین در صورت نخواندن متن عربی، بیان ترجمه و دادن نشانی کامل و دقیق آنها در سوره‌ها و کتاب‌های حدیثی الزامی است.

۱۴- ارائه پیشنهادات کاربردی و عملی

- در این قسمت ذکر حداقل ۲ پیشنهاد متناسب با موضوع خطبه که جنبه کاربردی داشته باشد، لازم است. (۶ امتیاز)

- دانش‌آموز پیشنهادات خود را با مطالعه و اشراف کامل بر موضوع و تفکر و تأمل در مطلب (نه تیتروار و اقتباس شده)، ارائه نماید.

- پیشنهاد باید در خصوص موضوع کنفرانس و فراز انتخابی باشد و پیشنهاد در خصوص کتاب نهج‌البلاغه مورد پذیرش نیست و افزون بر آن پیشنهاد باید عملی بوده و قابلیت اجرا داشته باشد (خارج از توان و قدرت مخاطب پیشنهاد نباشد). و کلی‌گویی نباشد و به جزئیات توجه شود.

۱۵- نتایج حاصله از تحقیق و نتیجه‌گیری کلی

الف) نتایج حاصله از تحقیق (۳ امتیاز): منظور از این بند، جمع‌بندی مطالب اصلی خطبه می‌باشد که میبایست استخراج دیدگاه‌های مطرح شده حضرت امیر (علیه السلام) از متن شرح خطبه انتخابی صورت گیرد و ذکر حداقل ۲ مورد برای کسب ۳ امتیاز لازم و کافی است.

- در واقع می‌توان گفت منظور از این بند جمع‌بندی دیدگاه‌های امام در موضوع مورد بحث است.

ب) نتیجه‌گیری کلی (۵ امتیاز): این بخش استنباط فرد از فرایند کلی شرح بوده و از نظر کیفی باید مرتبط با زندگی اجتماعی و شرایط روز باشد. در نتیجه‌گیری کلی توجه ویژه به ۳ اصل مهم است:

۱. برداشت‌ها و سخنان خود دانش‌آموز مطرح شود.
۲. نتایج، از قالب جملات مطرح شده در خطبه خارج شده و با مسائل روز مبتلا به جامعه تطبیق داده و مقایسه شود.
۳. نتیجه‌گیری، کاملاً مرتبط با موضوع خطبه باشد.

توجه: در نتیجه‌گیری کلی؛ مهم نیست که دانش‌آموز چند مورد ذکر نماید، بلکه با رعایت ۳ اصل فوق، یک نتیجه‌گیری جامع و کامل که حق مطلب را منتقل نماید کافی است. (در واقع؛ کیفیت مد نظر است، نه کمیت.)

۱۶- دعای پایانی (۲ امتیاز)

- در یک سخنرانی فصیح و بلیغ لازم است خوب شروع کنیم، خوب ادامه دهیم و خوب به پایان برسیم. لذا در روز برگزاری مسابقه، دعا برای سلامتی و تعجیل در ظهور امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، شادی روح شهدا و امام خمینی (رحمه الله علیه)، سلامتی، طول عمر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، والدین و اساتید؛ الزامی است.

تذکر: زمان ارائه کنفرانس حداکثر ۱۰ دقیقه می‌باشد و عدم رعایت آن منجر به کسر ۱ امتیاز در هر ۳۰ ثانیه می‌شود و در پایان دقیقه ۱۱ علاوه بر کسر ۲ نمره، دیگر داوری صورت نخواهد گرفت. لازم به ذکر است در دقیقه ۸ اجرای برنامه زمان باقی مانده توسط مجری سالن به دانش‌آموز اعلام می‌شود.

فرم داوری رشته نهج البلاغه

نام و نام خانوادگی: استان: پایه تحصیلی:

شماره خطبه:		موضوع تحقیق:	
ردیف	ملاک های ارزشیابی	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	نام و یاد خداوند و درود بر پیامبر و اهل بیت (علیهم السلام)، تلاوت قرآن، شعر متناسب با موضوع	۲	
۲	آراستگی ظاهر و رعایت پوشش مناسب اسلامی	۳	
۳	ارائه کتبی متن کنفرانس (حداکثر ۲ صفحه) در روز مسابقه	۲	
۴	پیشینه: بیان مطالب	معرفی خطبه (نام و شماره خطبه)	۲
		ذکر موضوعات فضای حاکم بر خطبه انتخابی	۴
		پیشینه تحقیق (۴) و بیان محدودیت ها (۲)	۶
	اهداف و انگیزه	بیان انگیزه و هدف فرد از انتخاب این خطبه یا فراز خطبه	۴
		روشن و واضح بودن ارائه مطالب	۱۲
	استدلال و سیر منطقی: بیان	شیوایی و جذابیت بیان مطالب اصلی	۸
		تناسب مطالب با موضوع	۸
		بیان مفردات و واژگان محوری خطبه (۲ مورد)	۳
		نظم در گفتار و سیر منطقی موضوع	۴
		استفاده از آیات و روایات و احادیث مرتبط (حداقل ۴ مورد)	۶
		ارایه پیشنهادهای کاربردی و عملی مرتبط با موضوع خطبه (حداقل ۲ مورد)	۶
		نتایج حاصل از تحقیق (۳) امتیاز و نتیجه گیری کلی از تحقیق (۵) امتیاز	۸
		دعای پایانی	۲
	نمره شفاهی		۸۰
	نمره کتبی		۲۰
	جمع کل (کتبی و شفاهی)		۱۰۰

امتیاز کسب شده:

امضاء:

نام و نام خانوادگی داور:

تاریخ:

حدود و محتوای مسابقه صحیفه سجاده

دوره تحصیلی	پایه تحصیلی	مرحله اول (آموزشگاه)	مرحله دوم (منطقه)	مرحله سوم (استان)	مرحله چهارم (کشوری)
مقطع اول	هفتم	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه دعای ۱۵ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه دعای ۱۵ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام)، دعاخوانی، ترجمه، شرح و توضیح دعای ۱۵ صحیفه سجاده	ندارد
	هشتم	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه دعای ۲۴ صحیفه سجاده	زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه دعای ۲۴ صحیفه سجاده	زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام)، دعاخوانی، ترجمه، شرح و توضیح دعای ۲۴ صحیفه سجاده	ندارد
	نهم	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه دعای ۶ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه دعای ۶ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام)، دعاخوانی، ترجمه، شرح و توضیح دعای ۶ صحیفه سجاده	ندارد

مؤسسه دوم	اول نیمه نقطه	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه فراز ۱۰ الی دعای ۲۰ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه فراز ۱ الی ۱۰ دعای ۲۰ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام)، دعاخوانی، ترجمه، شرح و توضیح فراز ۱ الی ۱۰ دعای ۲۰ صحیفه سجاده
	دوم نیمه نقطه	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه فراز ۱۱ الی ۲۰ دعای ۲۰ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه فراز ۱۱ الی ۲۰ دعای ۲۰ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام)، دعاخوانی، ترجمه، شرح و توضیح فراز ۱۱ الی ۲۰ دعای ۲۰ صحیفه سجاده
	سوم نیمه نقطه	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه فراز ۲۱ الی ۳۰ دعای ۲۰ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه فراز ۲۱ الی ۳۰ دعای ۲۰ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام)، دعاخوانی، ترجمه، شرح و توضیح فراز ۲۱ الی ۳۰ دعای ۲۰ صحیفه سجاده
	چهارم نیمه نقطه	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه دعای ۴ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام) و ترجمه دعای ۴ صحیفه سجاده	پرتوی از زندگی نامه امام سجاد (علیه السلام)، دعاخوانی، ترجمه، شرح و توضیح دعای ۴ صحیفه سجاده

تذکر: استفاده از منابعی غیر از محتوای اعلامی اداره کل قرآن، عترت و نماز در
مراحل آموزشگاهی و منطقه‌ای ممنوع می‌باشد.

- تصمیم‌گیری در خصوص کاهش مقدار محتوای مسابقات مراحل آموزشگاهی و منطقه‌ای به عهده استان است.
- جهت آمادگی هرچه بیشتر دانش‌آموزان، پیشنهاد می‌شود مسابقات مرحله منطقه‌ای نیز همانند مرحله استانی برگزار گردد.

آیین‌نامه‌ی داوری مسابقه صحیفه سجادیه:

کیفیت اجرای برنامه در روز مسابقه بدین ترتیب است که شرکت‌کننده می‌بایستی دو قرعه انتخاب نماید؛ یکی قرعه‌ی نوبت اجرای برنامه و دیگری قرعه‌ی فراز یا فرازهای دعا. در نتیجه شرکت‌کننده بعد از انتخاب قرعه‌های خود و قرار گرفتن در جایگاه، ابتدا اقدام به معرفی خود نموده، سپس فراز یا فرازهای معین شده را از روی برگه می‌خواند. پس از آن به صورت خلاصه راجع به زندگی‌نامه‌ی امام سجاد (علیه السلام) و کتاب نورانی صحیفه سجادیه توضیحاتی ارائه نموده و در نهایت، فراز یا فرازهای قرعه را تشریح می‌نماید.

۱ - کیفیت حضور در صحنه شامل موارد ذیل می‌شود:

الف: رعایت موازین شرعی و پوشش اسلامی، ۳ امتیاز دارد (در خصوص خواهران کسانی که پوشش کامل و برتر را داشته باشند امتیاز کامل را می‌گیرند). در مجموع عدم رعایت این بند منجر به کسر تا ۲ امتیاز می‌شود.

ب: آرامش و طمأنینه و تسلط بر جایگاه، که ۳ امتیاز دارد و به کسی تعلق می‌گیرد که بعد از ۳۰ ثانیه از شروع برنامه دیگر مضطرب نبوده، لرزش صدا، حرکات اضافی و ... نداشته و تا پایان برنامه این شرایط را حفظ کند. در صورت عدم رعایت این موارد تا ۲ امتیاز قابل کسر می‌باشد.

۲- حسن آغاز سخن، ۴ امتیاز به شرح ذیل دارد:

- اگر دانش‌آموزی فقط به «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» و عبارت کوتاهی مثل «صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ...» بسنده نماید، ۳ امتیاز به او تعلق می‌گیرد.

- چنانچه دانش آموزی عبارت‌های فوق‌الذکر را در قالب نظم، نثر یا متون عربی زیبایی هم بیان نماید، امتیاز کامل (۴ امتیاز) به او تعلق می‌گیرد.
- چنانچه دانش آموزی علاوه بر عبارت‌های فوق‌الذکر جملاتی در قالب نظم، نثر یا متون عربی زیبا و مرتبط با موضوع دعا هم بیان نماید، امتیاز کامل (۴ امتیاز) به او تعلق می‌گیرد.
- اگر دانش‌آموزی کلیه موارد را فقط به فارسی بیان کند، (مثلاً بگوید: به نام خدا و با درود بر پیامبر و ...) ۲ امتیاز و یا بیان فارسی را در قالب نظم و نثر زیبا بیان کند؛ ۳ امتیاز به او تعلق می‌گیرد.

۳- دعا خوانی:

الف) خواندن صحیح دعا توسط شرکت کننده ۷ امتیاز دارد که به موارد زیر اختصاص می‌یابد: در وهله اول روخوانی دعا و ادای صحیح الفاظ و عبارات، بسیار مهم است. زیرا زبان عربی به شکلی است اگر یک فته یا کسره یا ادای حروف مراعات نشود معانی آنها نیز تغییر می‌کند. در نتیجه اگر در زمان مسابقه شرکت کننده‌ای کلمه‌ای را اشتباه ادا کند ۱ و در صورت اصلاح فقط ۰/۵ امتیاز کسر می‌گردد. هم‌چنین اگر اشتباه در ادای اعراب باشد، ۰/۵ و در صورت اصلاح فقط ۰/۲۵ امتیاز کسر می‌گردد. هم‌چنین وقف و ابتدا باید رعایت شود یعنی در دعا خوانی باید جملات را از جایی شروع کنیم و به جایی ختم نماییم که معنا و مفهوم جملات کامل باشد؛ در غیر این صورت معنای جمله تغییر یافته و یا ناقص می‌شود. لذا عدم رعایت وقف و ابتدا در هر مورد منجر به کسر ۰/۵ امتیاز می‌شود.

ب) با آهنگ و سبک خاص خواندن دعا (۳ امتیاز): منظور از آهنگ و سبک خاص در دعا، صوت حزین است. در این خصوص رعایت شروع، اوج و فرود مناسب توصیه می‌گردد.

ج) تسلط بر ترجمه: (۶ امتیاز) دانش‌آموز شرکت کننده با توجه به تقسیم بندی عبارات در هر فراز، مفهوم و ترجمه آن عبارات را بیان کند. در بیان ترجمه نیز باید دانش‌آموز سعی کند معانی دعا را با طمأنینه و جذابیت هر چه تمام‌تر بخواند.

- در هر مورد اشتباه ۰/۵ نمره و در صورت تصحیح ترجمه ۰/۲۵ کم می‌شود.

۴- معرفی امام سجاد (علیه السلام) و صحیفه سجاده (۸ امتیاز):

- در این قسمت دانش‌آموز به‌طور خلاصه به معرفی شخصیت امام سجاد (علیه السلام) می‌پردازد که دارای ۶ امتیاز می‌باشد و در ادامه کتاب صحیفه سجاده را معرفی می‌نماید که دارای ۲ امتیاز می‌باشد. لازم به ذکر است که در این جا باید نحوه شیوایی بیان و چگونگی ارائه مطالب مرتبط و اصلی نیز مورد توجه قرار گیرد.

- با توجه به مدت کوتاه ۱۰ دقیقه برای ارائه مطالب لازم است متسابق با توجه به فراز تعیین شده زمان خود را مدیریت نماید. لذا مهم کیفیت مطالب می‌باشد، نه کمیت آنها.

۵- کیفیت بیان مطالب مرتبط با قرعه فرازهای دعا:

الف- بیان شرح موضوع و مفاهیم اصلی مرتبط: مطالب ارائه شده باید با موضوع دعا یکسان و هم‌سو و متناسب باشد و شرح انجام شده حول محور اصلی بحث باشد. دانش‌آموز می‌تواند مواردی از آیات، روایات و ادعیه دیگر را که از نظر مفهوم و محتوا مکمل بحث باشند را در متن اصلی خود بیاورد. (۱۵ امتیاز)

- چنانچه فراز مربوطه دارای شرح طولانی است، دانش‌آموز باید به تیتريهای مهم اشاره کرده و مختصری از مطالب مهم آنها را شرح دهد. و یا آن‌که تعدادی از بخش‌های مهم را انتخاب و شرح دهد اما لازم است اشاره کند

که به علت طولانی بودن شرح و وقت کم، کدام بخش‌ها را شرح داده و از کدام یک صرف نظر می‌کند. پس انتخاب مطالب و مدیریت زمان در این بخش بسیار حائز اهمیت است.

- لازم به ذکر است تکرار به جهت تاکید مطلب اشکالی ندارد اما اگر دانش‌آموز کلمه یا مطلب خاصی را بدون جهت تکرار کند باید ۰/۵ امتیاز از او کسر گردد.

ب- شیوایی بیان، رسا بودن و جذابیت مطالب که ۷ امتیاز دارد شامل استفاده از ابزارهای فن بیان است.

موارد یاد شده زیر از جمله مصادیق شیوایی و جذابیت بیان است:

- ارائه سلیس، روان و قابل فهم مطالب با رعایت ساختار جمله‌ها و ترتیب آنها. (۳ امتیاز)

- لحن بیان و ارتفاع مناسب صدا هر کدام یک امتیاز دارند. (۲ امتیاز)

- با طمأنینه بیان کردن مطالب.

- ذمکت بی‌مورد و طولانی و عدم تسریع به موقع در کلام، منجر به کسر (۲ امتیاز) می‌شود.

- نمونه‌هایی چون مکث هنگام مرور کردن مطالب در ذهن، تکرار غیر ضروری برخی جملات و کلمات و ... از مصادیق کسر نمره در این بند خواهد بود.
(هر مورد بین ۰/۲۵ تا ۰/۵ نمره براساس میزان مکث)

- هنگام اجرای برنامه استفاده از هرگونه یادداشت و جزوه ممنوع می‌باشد.

- استفاده به جا و مناسب از ابزارهای فن بیان مانند حرکت دستان، تقسیم نگاه و ... (۲ امتیاز)

- مواردی چون حرکات اضافی و تصنعی دست و بدن، به یک نقطه نگاه مستمر داشتن و ... از مصادیق کسر نمره در این بند است.

ج- استناد به آیات و احادیث مطرح در شرح دعا باعث کسب ۶ امتیاز می‌گردد. در این بخش با ذکر ۳ مورد از آیات، روایات و احادیث به شرط تناسب آنها با موضوع مورد بحث، ۶ امتیاز تعلق می‌گیرد؛ که ۳ امتیاز آن مربوط به تعداد و ۳ امتیاز دیگر مربوط به کیفیت موارد می‌باشد.

- کیفیت می‌تواند شامل هر کدام از این موارد باشد: صحیح خواندن متن عربی آیه و روایت (در صورت عدم رعایت ۰/۵ نمره و در صورت تصحیح ۰/۲۵ کسر می‌شود).

د- نتیجه‌گیری: این بخش استنباط فرد از فرایند کلی شرح دعا بوده (نه فراز یا فرازهای انتخابی) و از نظر کیفی باید مرتبط با زندگی اجتماعی و شرایط روز باشد که دارای ۸ امتیاز است. در نتیجه‌گیری کلی توجه ویژه به ۳ اصل مهم است:

۱. برداشت‌ها و سخنان خود دانش‌آموز مطرح شود.
 ۲. نتایج، از قالب جملات مطرح شده در دعا خارج شده و با مسائل روز مبتلا به جامعه تطبیق داده و مقایسه شود.
 ۳. نتیجه‌گیری، کاملاً مرتبط با موضوع دعا باشد.
- توجه: در نتیجه‌گیری کلی؛ مهم نیست که دانش‌آموز چند مورد ذکر نماید، بلکه با رعایت ۳ اصل فوق، یک نتیجه‌گیری جامع و کامل که حق مطلب را منتقل نماید کافی است. (در واقع؛ کیفیت مد نظر است، نه کمیت).
- د- در مجموع ۴ امتیاز به متسابق تعلق می‌گیرد که نتیجه‌گیری کرده باشد و ۴ امتیاز باقی مانده مربوط به کیفیت نتیجه‌گیری می‌باشد.
- ه- پیشنهادات: در این قسمت ذکر حداقل ۲ پیشنهاد متناسب با موضوع دعا که جنبه کاربردی داشته باشد، لازم است. (۸ امتیاز)
- دانش‌آموز پیشنهادات خود را با مطالعه و اشراف کامل بر موضوع و تفکر و تأمل در مطلب (نه تیتروار و اقتباس شده)، ارائه نماید.

- یکی از پیشنهادات باید در خصوص موضوع دعا و دیگری در خصوص رفع مهجوریت کتاب صحیفه سجادیه بوده و افزون بر آن پیشنهاد باید عملی و قابلیت اجرا داشته باشد (پیشنهاد خارج از توان و قدرت مخاطبین نباشد).
 ی- دعای پایانی (۲ امتیاز): در یک سخنرانی فصیح و بلیغ لازم است خوب شروع کنیم، خوب ادامه دهیم و خوب به پایان برسانیم. لذا در روز برگزاری مسابقه، دعا برای سلامتی و تعجیل در ظهور امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، شادی روح شهدا و امام خمینی (رحمه الله علیه)، سلامتی و طول عمر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، والدین و اساتید؛ الزامی می‌باشد.

تذکر: زمان ارائه توضیحات حداکثر ۱۰ دقیقه می‌باشد و عدم رعایت آن منجر به کسر یک امتیاز در هر ۳۰ ثانیه می‌شود. لازم به ذکر است در دقیقه ۸ اجرای برنامه، زمان باقی‌مانده توسط مجری سالن مسابقه، به دانش‌آموز اعلام می‌گردد.

فرم داوری مسابقه صحیفه سجاده

پایه تحصیلی:

استان:

نام و نام خانوادگی:

ردیف	ملاک‌های ارزشیابی	امتیاز	حداکثر	امتیاز کسب شده
۱	کیفیت حضور در صحنه	رعایت موازین شرعی و پوشش اسلامی	۳	
		آرامش و طمأنینه و تسلط بر جایگاه	۳	
۲	حسن آغاز سخن	نام و یاد خدا، پیامبر (صلی اله علیه و آله وسلم) و ائمه معصومین (علیهم السلام)	۴	
۳	دعا خوانی	صحیح خوانی دعا	۷	
		با آهنگ و سبک خاص	۳	
		تسلط بر ترجمه	۶	
۴	معرفی امام سجاد (علیه السلام) و صحیفه سجاده	معرفی اجمالی امام سجاد (علیه السلام) و صحیفه سجاده	۸	
۵	کیفیت بیان مطالب مرتبط با قرعه‌ی فرازهای دعا	بیان شرح موضوع و مفاهیم اصلی و مطالب مرتبط	۱۵	
		شیوایی بیان، رسابودن و جذابیت مطالب	۷	
		استناد به آیات و احادیث مطرح در شرح دعا	۶	
		نتیجه‌گیری	۸	
		پیشنهادهای	۸	
		دعای پایانی	۲	
	جمع امتیاز شفاهی		۸۰	
	جمع امتیاز کتبی		۲۰	
	جمع کل (کتبی و شفاهی)		۱۰۰	

امتیاز کسب شده:

امضاء:

نام و نام خانوادگی داور:

تاریخ:

حدود و محتوای بخش دعاخوانی مسابقه مداحی

ادعیه و زیارات مسابقه به تفکیک مراحل				دوره تحصیلی
کشوری	استانی	منطقه‌ای	آموزشگاهی	
ندارد	فرازهایی از دعای کمیل	فرازهایی از دعای توسل	فرازهایی از زیارت عاشورا	دوره اول متوسطه (پایه‌های هفتم، هشتم و نهم)
فرازهایی از زیارت جامعه کبیره	فرازهایی از دعای ندبه	فرازهایی از زیارت امین‌الله	فرازهایی از زیارت عاشورا	دوره دوم متوسطه (پایه‌های اول، دوم، سوم و چهارم)

آیین‌نامه داوری مسابقه مداحی:

کیفیت اجرای برنامه در روز مسابقه بدین ترتیب است که شرکت کننده می‌بایستی دو قرعه انتخاب نماید؛ یکی قرعه‌ی نوبت اجرای برنامه و دیگری قرعه‌ی فراز یا فرازهای دعا یا زیارت‌نامه. در نتیجه شرکت کننده بعد از قرار گرفتن در جایگاه، خود را معرفی کرده، سپس شروع به خواندن فراز دعا یا زیارت‌نامه‌ی مشخص شده نموده؛ پس از آن برنامه مدح یا مرثیه خود را اجراء می‌نماید. لازم به ذکر است بخش دعاخوانی از برنامه مدح یا مرثیه کاملاً جدا می‌باشد.

الف) دعاخوانی

۱- صحیح‌خوانی (۹ امتیاز):

الف: در صورت حذف، اضافه، جابه‌جایی یا تغییر یک یا بیش از یک کلمه اعم از عبارت یا سطر (هر مورد ۱ امتیاز کسر می‌شود).

تذکر ۱: در تمام موارد مذکور، در صورت اصلاح پیش از تجدید نفس، فقط (۵/۰ امتیاز) کسر می‌شود.

ب: در صورت حذف، اضافه و تبدیل کردن صداها به یکدیگر؛ مانند تبدیل صدای کوتاه به صدای کوتاه دیگر؛ تبدیل صدای کوتاه به صدای کشیده و

بالعکس و خطا در صله‌های ضمیر؛ حذف و اضافه کردن تشدید و تنوین، اختلال در تلفظ تشدید، وصل به سکون، وقف به حرکت و رعایت نکردن وقف به اسکان یا ابدال، حذف، اضافه یا تغییر حرف. (هر مورد تا ۰/۷۵ امتیاز کسر می‌شود)

تذکر ۲: در تمام موارد مذکور، در صورت اصلاح پیش از تجدید نفس، فقط (حداکثر تا ۰/۵ امتیاز) کسر می‌شود.

تذکر ۳: تکرار یک خطا در تمام موارد مذکور، موجب کسر مجدد امتیاز به همان میزان خواهد شد.

۲- شروع و فرود (۳ امتیاز): عدم رعایت اولویت‌های وقف (وصل و ابتدا)، تکرار بدون دلیل عبارت و اضافه یا حذف کلمه یا عبارت و نهایتاً، مکث طولانی و برهم زنده نظم دعا هر کدام منجر به کسر ۰/۵ امتیاز می‌گردد. تذکر: اگر تکرار برای اصلاح اغلاط اعرابی، حرفی و کلمه‌ای باشد، موجب کسر امتیاز نخواهد شد.

ب) اصوات و الحان

- زیبایی صدا (۵ امتیاز): هر فردی از استعدادهای خدادادی خاصی برخوردار است و باید با تلاش و کوشش، استعداد نهفته خود را شکوفا سازد. صدایی که از دهان مداح بیرون می‌آید بیانگر نوع رفتار و سطح انرژی او می‌باشد. مهم این نیست که صحبت و آواز مداح بهترین یا مشابه کسی باشد، مهم این است که منحصر به فرد و مربوط به خودش باشد و نشان دهد که او کیست و چه چیز خاصی در وجودش است.

- استفاده درست از تحریرها (۷ امتیاز): تحریر همان چیزی است که عوام به آن چه‌چه می‌گویند اما اصطلاح آوازی آن تحریر است. در واقع تحریر صوتی آهنگین است که از عبور هوا و ارتعاش تارهای صوتی به وجود می‌آید و می‌تواند شکل‌های مختلف به خود بگیرد. از نظر تکنیکی تحریرها باید دارای این خصوصیات باشند: بدون خش، متعادل بودن از نظر شدت و

ضعف، روانی و خوش حالت بودن، نگه داشتن اندازه استفاده از تحریرها و رعایت زمان‌بندی مناسب تحریرها از نظر کشش‌ها و سرعت تحریر.

- شروع، اوج و فرود مناسب (۱۰ امتیاز): برای این که یک مداح شروع، اوج و پایانی مناسب داشته باشد باید پیش از خواندن، مطالب را تمرین و تکرار کند، آرامش خاطر و جسم داشته باشد، پیش از خواندن از ائمه (علیهم‌السلام) کمک بگیرد، مداحی را با نام خدا و صفات مبارکش آغاز کند، مداحی را بدون مقدمه چینی و زمینه‌سازی شروع نکند، بعد از اتمام مداحی دعا کردن را فراموش نکند و ...

- معمولاً مرثیه یا مدیحه سرایی دارای سه مرحله که عبارتند از: مقدمه، اوج و فرود. وجود مقدمه در آغاز مداحی الزامی است. مداح بعد از مقدمه به مرحله اوج می‌رسد که در اینجا نباید فوراً تُن صدا را بالا ببرد، بلکه با صدای پایین شروع کرده، بعد به سمت اوج‌گیری رفته و تن صدا را کاملاً بلند کرده و اوج خواندن را اجرا می‌کند. مداح بعد از مرحله اوج به مرحله‌ی فرود می‌رسد که نباید آن را طولانی کند. لازم به ذکر است، تناسب بین شروع، اوج و فرود بایستی رعایت گردد.

- سبک مداحی (استفاده از سبک‌های سنتی) (۵ امتیاز): در مورد سبک مداحی به بیان بخشی از فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) اکتفا می‌کنیم. ایشان می‌فرمایند: «به جوان‌ها توصیه می‌کنم، شیوه‌های پیشکسوتان را بکلی کنار نگذارند؛ دست نکشند. من با نوآوری موافقم؛ نوآوری هیچ اشکالی ندارد؛ اما اگر بخواهید در این نوآوری کمال پیدا کنید، بایستی این نوآوری در امتداد شیوه گذشتگان باشد. یک طبقه ساخته‌اند، شما روی آن طبقه یک طبقه بسازید ...؛ آن وقت بنا می‌شود مرتفع و الا یکی ساخت، شما بیایی خراب کنی، یک طبقه بسازی؛ یکی دیگر بیاید آن را که شما ساختی، خراب کند، باز یک طبقه بسازد، همیشه همان یک طبقه خواهید ماند. محسنات اساتید، پیشکسوت‌ها و کسانی را که در این کار از شما یک پیراهن بیشتر

پاره کرده‌اند، یاد بگیرید و چیزی بر آن اضافه کنید شیوه‌های جدید، این جوری درست بشود خوب است».

- تلفیق لحن و شعر (۸ امتیاز): شناخت شعر و قالب‌های شعری (قصیده، غزل، مثنوی، رباعی و دو بیتی و ...)، وزن‌های هر قالب، صنایع و آرایه‌های شعری و همه و همه برای یک مداح امری ضروری است و باید به این نکته توجه کرد که هر شعر و قالبی دارای وزن و ریتم خاصی است و وزن‌های مختلف شعر جدا از معنایی که در آن نهفته است، تأثیر عاطفی متفاوتی دارند. هر قدر مداح با شعر و علوم مرتبط با آن آشنا باشد، بهتر و صحیح‌تر می‌تواند از ظرفیت صدای خود استفاده کند و با تغییر در لحن خود، نسبت به القای مفاهیم مورد نظر شاعر و فیض رسانی به مجلس، موفق‌تر عمل کند. تولید لحن و تُن صداهای مختلف صدای مداح را زنده می‌کند و حق شعر را ادا می‌کند. وقتی از شجاعت حضرت علی (علیه‌السلام) گفته می‌شود باید با صدایی محکم و لحنی حماسی و صدایی درشت کلمات را ادا کرد. برای زبان حال باید خیلی احساسی و عاطفی کلمات را بیان کرد. بعضی فرازهای مرثیه باید دارای حزن و اندوه باشد.

ج) مدح یا مرثیه

- انتخاب اشعار و متن مناسب (۱۰ امتیاز): در خصوص انتخاب شعر و نثر مناسب باید به دو مورد توجه کرد. یکی به مناسبت خواندن، یعنی مداح، روضه یا مولودی ایام مسابقات را بخواند. همان گونه که در روایات آمده است، شیعیان واقعی کسانی هستند که با شادی و سرور اهل‌بیت (علیهم‌السلام) شاد و در غم و اندوه آنها محزون هستند و نکته دیگر که بسیار مهم است و ما در این اینجا به فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) استناد می‌کنیم؛ ایشان می‌فرمایند: «مداح‌ها بدانند چه می‌خوانند و چه می‌گویند. امروز هم پول می‌دهند و می‌گویند به ابتدال بکشید و اسلام را قداح کنید و اهل‌بیت (علیهم‌السلام) را مورد مذمت قرار بدهید و شیعه را خراب کنید. مبدا

پانصدنفر، هزار نفر، گاهی ده هزار نفر در جلسه‌ای جمع شوند و یک ساعت برای آنها نغمه سرایی شود؛ اما چیزی به آنها داده نشود. شما در این یک ساعت می‌توانید نکات زیادی را با شعر خوب منتقل کنید...».

- مرثیه یا مولودیه و بیان مستندات (۱۰ امتیاز): اگر مداح در بین خواندن به مطلب خاصی اشاره کرد باید سند آن را ذکر کند تا هم شنوندگان بتوانند به گفته‌های او اعتماد کنند و هم اگر شخصی خواست گفته‌های مداح را در جای دیگری نقل کند، مدرکش را بداند.

تذکر: گریز زدن: یکی از فنون مداحی در مرثیه خوانی و مولودی خوانی گریز زدن است. در مولودی خوانی هر گونه خارج شدن از حیطه مولودی و اشاره به بعضی وقایع دیگر، اعم از مرثیه و غیر آن را گریز زدن می‌گویند مثلاً در بیان اشاره به داستان ولادت، مداح اشاره به گوشه‌ای از زندگانی یا شهادت نیز داشته باشد. توجه به این نکته ضروری است که در مولودی‌ها نباید گریز به مرثیه طولانی و به یک امر مستقل تبدیل شود و مجلس جشن را به مجلس عزای تبدیل کند، بلکه باید در همان حالت انتزاعی و اشاره‌ای خود، باقی بماند.

- حفظ اشعار (۷ امتیاز): از امتیازهای یک مداح خوب آن است که سعی کند مطالبش را از قبل حفظ کند تا موقع خواندن دچار اشکال نشود. البته می‌تواند بعضی از اشعار یا تیتیر مطالب را یادداشت کرده و همراه داشته باشد. ولی خواندن تمام مطالب از روی کاغذ یا کتاب کار صحیح و درستی نیست. هم‌چنین حفظ شعر دارای محاسنی است که به آنها اشاره می‌کنیم: مداحی که از حفظ شعر می‌خواند، تسلط بیشتری بر احوال خود و مستمع اش دارد؛ کسی که شعر را از بر کرده است با خاطری آسوده‌تر و مطمئن‌تر میکروفون را در دست می‌گیرد و اضطرابش کمتر است؛ اگر مداح شعر را حفظ باشد موجب می‌شود که وقتی مرثیه‌ای می‌خواند، هر جا که مرثیه با شعری که حفظ است، مطابقت پیدا کرد، آن شعر را بخواند و اثر بیشتری در مجلس به جا بگذارد و ...

- تسلط بر اجرای برنامه (۷ امتیاز): یک مداح خوب باید بر موضوع و محتوا تسلط کافی داشته باشد. به‌طوری که بداند در آغاز و مقدمه چه مطالبی و در اوج و فرود چه مطالبی را باید بیان کند. خلاصه این که پیش از مداحی، فکر نماید که چگونه مولودی یا مرثیه را آغاز کرده و چگونه ادامه و به پایان ببرد.

(د) اصول و فنون:

- رعایت موازین شرعی و پوشش مناسب (۴ امتیاز): حفظ ظاهر برای مداح خیلی مهم است، چرا که حالت الگو و سرمشق برای دیگران دارد. پس مداح باید لباس غیر متعارف نپوشد و از لباس، انگشتر، گردن‌بند و آرایشی استفاده نکند که دارای نمادهای غربی و نامشخص باشد.

- رعایت وقت مقرر (۴ امتیاز): مداح باید وقت‌شناس باشد؛ یعنی قبل از این که برنامه اش را شروع کند بداند چند دقیقه وقت دارد که طبق وقتش برنامه‌ریزی برای مطالبش داشته باشد و آن چنان ورزیده باشد که اگر به او ۳ یا ۳۰ دقیقه وقت دادند، در هر دو حالت بتواند بدون هیچ مشکلی بخواند. تذکر: زمان اجرای کل برنامه حداکثر ۱۰ دقیقه می‌باشد و عدم رعایت آن منجر به کسر یک امتیاز در هر ۳۰ ثانیه می‌شود. لازم به ذکر است در دقیقه ۸ اجرای برنامه، زمان باقی‌مانده توسط مجری سالن مسابقه، به دانش‌آموز اعلام می‌گردد.

- دعای پایانی (۴ امتیاز): روز برگزاری مسابقه مداحی، دعا برای سلامتی و تعجیل در ظهور امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، شادی روح شهدا و امام خمینی (رحمه الله علیه)، سلامتی، طول عمر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، والدین و اساتید؛ الزامی می‌باشد.

- تأثیر در اجرا (۷ امتیاز): برای این که مداح بتواند در مصیبت، حزن و اندوه و در ولادت، شادی بیشتری بر جلسه حاکم کند رعایت چند نکته ضروری است: در ابتدا سوز و حال گریه را از خدا و معصومین (علیهم السلام) طلب کند؛ سعی کند مصیبت وارد شده بر امامان را برای حضار مجسم کند؛ اگر

خودش هنگام خواندن مرثیه گریه نمی کند، لااقل حالت گریه به خود بگیرد.
خلاصه آنچه از دل برآید لاجرم بر دل نشیند.

فرم داوری رشته مداحی

نام و نام خانوادگی: استان: پایه تحصیلی:

موضوع مداحی	ملاک های ارزشیابی	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
دعاخوانی	صحیح خوانی	۹	
	شروع و فرود	۳	
اصوات و الحان	زیبایی صدا	۵	
	استفاده درست از تحریرها	۷	
	شروع، اوج و فرود مناسب	۱۰	
	استفاده از سبک های سستی	۵	
	تلفیق لحن و شعر	۸	
مدح یا مرثیه	انتخاب اشعار و متن مناسب	۱۰	
	مرثیه یا مولودیه و بیان مستندات	۱۰	
	حفظ اشعار	۷	
	تسلط بر اجرای برنامه	۷	
اصول و فنون	رعایت موازین شرعی و پوشش مناسب	۴	
	رعایت وقت مقرر	۴	
	دعای پایانی	۴	
	تأثیر در اجرا	۷	
جمع کل		۱۰۰ امتیاز	

امتیاز کسب شده:

امضاء:

نام و نام خانوادگی داور:

تاریخ:

دستورالعمل مسابقات نماز

مسابقات اذان:

- این مسابقات در دو بخش؛ اذان شفاهی و صحیح خوانی نماز براساس آیین‌نامه و فرم‌های داوری مندرج در کتاب برگزار می‌شود.

مسابقات احکام:

- محتوای کتبی و عملی مسابقات احکام ویژه دختران و پسران متوسطه اول از مرحله آموزشگاه تا استان، کتاب احکام «پسران آفتاب» و کتاب احکام «دختران آسمان» چاپ منادی تربیت؛
- محتوای کتبی و عملی مسابقات احکام ویژه دختران و پسران متوسطه دوم از مرحله آموزشگاه تا استان کتاب احکام «راه سبز پسران» و کتاب احکام «راه آسمان دختران» چاپ منادی تربیت؛
- مرحله کشوری؛ علاوه بر کتب مذکور، سرفصل یا سوالات تعیین شده از رساله مراجع عظام که در هر سال در سایت اقامه نماز اعلام می‌شود خواهد بود.

مسابقات انشای نماز:

- آزمون کتبی مسابقه انشای نماز از جزوه «شیوه‌های نگارش» تألیف استاد ارجمند جناب حجت الاسلام محدثی خواهد بود که در سایت اقامه نماز بارگذاری شده است؛
- شرکت کنندگان می‌بایست به نوشتن انشاء با موضوعات مرتبط با نماز بپردازند؛
- صحت قرائت نماز با شرایط مندرج در دستورالعمل مسابقات برگزار می‌شود.

صحیح خوانی نماز (صحت قرائت، تجوید و فصاحت)

صحت قرائت نماز؛ (۱۴ امتیاز)

۱. به ازای هر غلط اعرابی یا کلمه‌ای (۱ امتیاز) کسر می‌شود و در صورت اصلاح (۰/۵ امتیاز) کسر می‌شود.

۲. تلفظ غلط مخارج حروف خاص عربی «ح، غ، ص، ض، ط، ظ، ذ، ع، ق» در هر مورد (۰/۵ امتیاز) کسر می‌شود.

تبصره: تکرار غلط‌های اعرابی، کلمه‌ای و تلفظ حروف در صورتی که عیناً تکرار شود برای بار اول (۰/۵ امتیاز) و در صورت تکرارهای بعدی (۱ امتیاز) کامل کسر می‌شود.

۳. کشش حرکات کوتاه مانند: «ک» در «شَرِیکَ لَه» و کوتاه کردن حروف مدی مانند: «هو» در «وَحْدَهُ لَا» در هر مورد (۰/۵ امتیاز) کسر می‌شود.

۴. وقف به حرکت و وصل به سکون (مانند فی الدنيا حسنه و فی الآخره) در هر مورد (۰/۵ امتیاز) کسر می‌شود.

۵. فصاحت حروف و حرکات: ادای حروف و تلفظ روان و حرکات آنها بر اساس لهجۀ فصیح عربی و نداشتن تکلف هنگام قرائت نماز.

۶. تفخیم حروف «خ، ق، غ، ض، ص، ط، ظ، ر» مشدّد باید به صورت درشت و پرحجم ادا شود و حروف مابقی باید نازک (ترقیق) ادا شود و در صورت رعایت نکردن هر کدام (۰/۵ امتیاز) کسر می‌شود.

۷. کشش مدهای واجب (مد متصل و لازم) و توازن مدهای مستحب (مد منفصل) ضروری است و در صورت رعایت نکردن هر کدام (۰/۵ امتیاز) کسر می‌شود.

۸. عدم کشش حروف غنوی در «ن» و «م» مشدّد به میزان دو حرکت، باعث کسر (۰/۵ امتیاز) در هر مورد می‌شود.

۹. اگر در مواردی که نباید قلقله کرد، «ق، ط، ب، ج، د» حروف ساکن قلقله شود و یا بالعکس آن، (۰/۵ امتیاز) کسر می‌شود.

صوت: (۲ امتیاز)

۱. وضوح و صافی صدا دارای (۱ امتیاز) بوده و شامل: عدم اضطراب، لرزش، خش، (دم و بازدم)، گرفتگی، صنعی بودن صدا، می‌باشد.
۲. زیبایی صدا دارای (۱ امتیاز) و شامل ملاحظت و گیرایی صوت می‌باشد.

لحن: (۲ امتیاز)

۱. هماهنگی لحن و معنا دارای (۱ امتیاز) و شامل (تطابق لحن با معنا) است.
۲. نظم قرائت دارای (۱ امتیاز) بوده و شامل (توازن سرعت در طول قرائت نماز) است.

آداب و نظم حرکات نماز

- آداب و نظم حرکات نماز (آرامش و طمأنینه، قیام، رکوع، سجود، قعود)
- امتیازات هر یک از این موارد بر اساس واجبات و مستحبات ذکر شده در توضیح المسائل مراجع معظم تقلید است و کلاً دارای (۲ امتیاز) می‌باشد.

مواد مسابقات اذان

ردیف	مواد	امتیاز
۱	لحن	۲۰
۲	تجوید و صحت قرائت اذان	۳۰
۳	صوت	۳۰
۴	صحیح خوانی نماز	۲۰
۵	جمع امتیاز	۱۰۰

لحن:

- ملاک لحن در اذان، لحن عربی است و کلیه امتیازات و ضوابط بر اساس لحن عرب محاسبه می گردد.

تجوید:

- به ازای هر غلط تجویدی درجه یک مانند عدم رعایت مخارج و صفات و احکام ۱ نمره کسر می گردد و در صورت تکرار همان غلط به ازای هر مورد یک نمره کسر می شود و در مجموع سه نمره کسر می شود.

- به ازای هر غلط تجویدی درجه دو مانند نقصان در صفات و احکام و ... به نسبت نقصان ۰/۲۵، ۰/۵ - ۰/۷۵ با تشخیص داور کسر می گردد.

- کشیدن حروف مدی ولو این که سبب نداشته باشند، به شرط رعایت توازن در تمامی اذان مانعی ندارد مانند کشیدن حرف الف (حرف الف در لفظ جلاله الله در جمله الله اکبر).

- به ازای هر مورد نفس کشیدن در میان هر عبارت ۲ نمره کسر می گردد.

صحت اذان:

- به ازای هر غلط اعرابی و حرفی ۲ امتیاز کسر می شود.

- به ازای هر غلط کلمه ای (کم یا اضافه کردن کلمه یا بیش از یک غلط اعرابی در کلمه) ۳ نمره کسر می شود.

- در اغلاط اعرابی در صورت اصلاح با یک نفس یک امتیاز کسر می گردد و در صورت تکرار غلط اعرابی ۳ امتیاز در مجموع کسر می گردد.

- در صورت اصلاح کلمه ای یا حرفی در یک نفس ۱ امتیاز و در صورت تکرار غلط ۳ امتیاز در مجموع کسر می گردد.

- در صورت حذف یا اضافه کردن عبارات اذان به ازای هر عبارت ۴ امتیاز و چنانچه بیش از دو عبارت تکرار شود ۱۶ امتیاز کسر می گردد.

عبارات اذان

حَى عَلَى الصَّلَوةِ	اللَّهُ أَكْبَرُ
حَى عَلَى الصَّلَوةِ	اللَّهُ أَكْبَرُ
حَى عَلَى الْفَلَاحِ	اللَّهُ أَكْبَرُ
حَى عَلَى الْفَلَاحِ	اللَّهُ أَكْبَرُ
حَى عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ	أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
حَى عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ	أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
اللَّهُ أَكْبَرُ	أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
اللَّهُ أَكْبَرُ	أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّ اللَّهِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا حُجَّةُ اللَّهِ

تذکر:

- ملاک ادای حدود و عبارات اذان بر اساس نظر هیئت محترم داوران است.
- حذف یا اضافه نمودن جملاتی از عبارات اذان در ابتدا، فواصل یا انتها، باعث کسر امتیاز می‌شود.
- دانش‌آموزان اهل سنت می‌توانند اذان را به شیوه‌ی خاص خود بگویند.
- دانش‌آموزان باید از بیان مقدمات و مؤخرات اذان و اذکار مستحبی دیگر خودداری نمایند.

جدول داوری تجوید و صحت قرائت اذان (حداکثر ۳۰ امتیاز)

نام و نام خانوادگی: دوره: پایه: استان:

ردیف	موارد	موارد اشتباه
۱	اغلاط اعرابی و حرفی (هر مورد ۱ تا ۲ نمره منفی)	
۲	اغلاط کلمه‌ای (هر مورد ۱ تا ۳ نمره منفی)	
۳	اغلاط عبارتی (هر مورد ۴ نمره منفی)	
۴	اغلاط تجویدی (هر مورد ۰/۲۵ تا ۱ نمره منفی)	
۵	حذف یا اضافه کردن عبارت (هر مورد ۴ نمره منفی)	
۶	نفس کشیدن (هر مورد ۲ نمره منفی)	
جمع کسر امتیاز		
جمع امتیاز کسب شده		

امتیاز به حروف:

امضاء

امتیاز به عدد:

نام و نام خانوادگی داور:

جدول داوری لحن مسابقات اذان ۲۰ امتیاز

نام و نام خانوادگی: دوره: پایه: استان:

ردیف	موارد	امتیاز	امتیاز کسب شده	توضیحات
۱	رعایت حالت مناسب در شروع و فرود	۳		
۲	رعایت همگونی آهنگ و عدم خروج از ردیف صدا و آهنگ	۴		
۳	رعایت سرعت متناسب در طول اجرا	۲		
۴	هماهنگی و تطبیق کامل تحریرها و مصنوعی نبودن آنها	۳		
۵	بدون تکلف اجرا کردن اذان و حالات ظاهری مؤذن	۳		
۶	تقلیدی نبودن اذان مشروط به برخورداری از کیفیت مناسب	۳		
۷	ایجاد حالات و احساسات متناسب با متن اذان (تذکر، دعوت، ترغیب و تشویق)	۲		
جمع کل		۲۰		

امتیاز به عدد: امتیاز به حروف:
نام و نام خانوادگی داور: امضاء

جدول داوری صوت مسابقات اذان ۳۰ امتیاز

نام و نام خانوادگی: دوره: پایه:
استان: شهرستان: آموزشگاه:

ردیف	موارد	امتیاز	امتیاز کسب شده	توضیحات
۱	ارتفاع صدا	۵		
۲	رسایی و قوت صدا	۷		
۳	وضوح و صافی صدا	۵		
۴	طنین و زیبایی صدا	۵		
۵	نرمی و انعطاف صدا	۳		
۶	کمیت و کیفیت تحریرها	۵		
جمع کل		۳۰		

امتیاز به عدد: امتیاز به حروف:
نام و نام خانوادگی داور: امضاء

- ارتفاع صدا: «فاصله زیر و بم صدا»، میزان اوج صدا که در اذان از اهمیت زیادی برخوردار است.
- رسایی و قوت صدا و استمرار آن پایان اذان.
- وضوح و نرمی صدا: عدم اضطراب، لرزش، خش، شهیق، زفیر، گرفتگی و خیشومی بودن صدا.
- نرمی و انعطاف پذیری صدا: توانایی و سرعت انتقال صوت از پرده‌ای به پرده‌ی دیگر.
- کمیت و کیفیت تحریرها: منظور از کمیت تحریرها سرعت و تعداد تحریرها در واحد زمان است نه تعداد آن در طول اذان، هر چه تعداد تحریرها در زمان واحد بیشتر باشد، امتیاز آن بیشتر است و منظور از کیفیت تحریرها، توازن و تناسب آن است.

جدول داوری صحت قرائت، تجوید و فصاحت نماز (۱۴ امتیاز)

نام و نام خانوادگی: دوره: پایه: استان: شهرستان: آموزشگاه:

ردیف	موارد	به ازاء هر مورد	امتیازات منفی
۱	غلط اعرابی یا کلمه‌ای	۱-	
۲	در صورت اصلاح	۰/۵-	
۳	تلفظ غلط حروف	۰/۵-	
۴	کشش حرکات کوتاه	۰/۵-	
۵	کوتاه کردن حروف مدی	۰/۵-	
۶	وقف به حرکت	۰/۵-	
۷	وصل به سکون	۰/۵-	
۸	عدم لحن عربی قرائت نماز	۰/۵-	
۹	تفخیم و ترقیق	۰/۵-	
۱۰	مد و غنه	۰/۵-	
۱۱	قلقله و سکون	۰/۵-	
جمع امتیازات منفی			
امتیاز کسب شده			
امتیاز نهایی			

امتیاز به عدد: امتیاز به حروف: نام و نام خانوادگی داور: امضاء

آزمون صحیح خوانی نماز جدول داوری صوت و لحن و آداب و نظم حرکات نماز ۶ امتیاز

نام و نام خانوادگی: دوره: پایه:
استان: شهرستان: آموزشگاه:

ردیف	موارد	حداکثر امتیاز	امتیازات کسب شده
صوت ۲ امتیاز	وضوح و صافی صدا	۱	
	زیبایی صدا	۱	
لحن - ۲ امتیاز	هماهنگی لحن و معنا	۱	
	نظم قرائت	۱	
آداب و نظم حرکات نماز ۲ امتیاز	آرامش و طمأنینه	۱	
	قیام	۰/۲۵	
	رکوع	۰/۲۵	
	سجود	۰/۵	
جمع امتیازات کسب شده			۶

امتیاز به عدد: امتیاز به حروف:
نام و نام خانوادگی داور: امضاء

۲- مسابقات احکام

- مسابقات احکام در چهار مرحله آموزشگاه، منطقه و استان و کشوری و به منظور آشنایی دانش آموزان با احکام و التزام علمی و عملی آنان و کسب معارف و توانمندی‌های لازم در این رشته برگزار می‌شود.

نوع آزمون و مواد مسابقات احکام

امتیاز	مواد مسابقات	ردیف
۲۰	آزمون کتبی	۱
۲۰	صحیح خوانی نماز	۲
۶۰	آزمون عملی	۳
۱۰۰	جمع امتیازات	

آزمون کتبی

- محتوای آزمون کتبی تا مرحله کشوری کتب احکام چاپ منادی تربیت، تعیین می‌گردد.

- آزمون کتبی دانش‌آموزان اهل سنت از کتب آبشار رحمت ۱ و ۲ متناسب با دوره تحصیلی برگزار خواهد شد.

صحیح خوانی نماز

- آزمون «صحیح خوانی» به صورت شفاهی خواهد بود و هر یک از دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مسابقات، یک نماز سه رکعتی را به صورت عملی و به طور کامل می‌خوانند.

جدول داوری آزمون عملی مسابقات احکام ۶۰ امتیاز

نام و نام خانوادگی: دوره: پایه:
استان: شهرستان: آموزشگاه:

ردیف	موارد	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده	توضیحات
۱	صحت انجام عمل	۳۰		
۲	رعایت آداب و مستحبات و زیبایی عمل	۱۵		
۳	پاسخ به سؤالات	۱۵		
جمع کل		۶۰		

امتیاز به عدد: امتیاز به حروف:
نام و نام خانوادگی داور: امضاء

مواد و امتیازات مسابقات انشای نماز

ردیف	مواد مسابقات	امتیاز
۱	کتبی	۲۰
۲	صحیح خوانی نماز	۲۰
۳	انشای نماز	۶۰
جمع امتیازات		۱۰۰

انشای نماز:

- انشای ارسالی در هر مرحله می‌بایست به صورت خوانا و خوش خط و حداقل در دو صفحه A4 و حداکثر در ۵ صفحه تدوین شود.
- در هر مرحله ابداع، نوآوری، نگارش زیبا و رعایت اصول ویرایشی از مواردی می‌باشند که در امتیازدهی داوران حائز اهمیت خواهند بود.
- معیارهای ارزشیابی از انشای نماز دانش‌آموزان بر اساس مندرجات جدول فرم داوری می‌باشد.

جدول داوری مسابقه انشای نماز

نام و نام خانوادگی: دوره: پایه:
استان: شهرستان: آموزشگاه:

ردیف	معیارهای ارزشیابی	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	مقدمه	۵	
۲	وسعت دید و گستره تفکر	۱۰	
۳	کیفیت نظم و ارتباط منطقی مطالب	۱۰	
۴	سادگی و روانی در بیان موضوع	۵	
۵	نوآوری و خلاقیت	۵	
۶	بهره‌گیری از اصطلاحات و ترکیبات ادبی بدیع و تازه	۵	
۷	کیفیت جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری	۱۰	
۸	توجه به قواعد نگارش و ویرایش	۱۰	
جمع امتیاز		۶۰	

امتیاز به عدد: امتیاز به حروف:
نام و نام خانوادگی داور: امضاء